

DRAUGAS

THE LITHUANIAN WORLD-WIDE DAILY

LAISVOJO PASAULIO LIETUVIŲ DIENRASTIS
4545 WEST 63rd STREET • CHICAGO, ILLINOIS 60629

TELEFONAS (312) 585-9500

Vol. LXXVI Kaina 25 c.

SEŠTADIENIS — SATURDAY SAUSIS — JANUARY 9, 1982

Nr. 7

AUSRA Nr. 18 (58)

LIETUVIAI IR LENKAI

(Tęsinys)

1916 m. lapkričio 5 d. Vokietijos ir Austrijos kaiseriai paskelbė nepriklausomos Lenkijos atstatymą. Lietuvos Nepriklausomybė buvo paskelbta tik už 16 mėn. pačių lietuvių, ir tuo metu niekas Europoje jos nepripažino. Tik vėliau ginklo jėga ji privertė pasaulį ją pripažinti, kaip įvykusį faktą. Atgimusi Lietuva jau 1919 m. turėjo gintis nuo vokiečių, bolševikų, bermontininkų ir lenkų. Tuo tarpu lenkams gintis nereikėjo, jie puolė. Puolė į rytus, puolė į šiaurę. Pilsudskininkų šūkis: „Nuo jūros iki jūros“ reikalavo, kad visa Baltarusija, dalis Ukrainos, visa Lietuva ir vakarinė Latvija atitektų lenkams.

1919 m. pavasarį įvyko pirmieji mūsų savanorių susirėmimai su lenkais. Lenkijos kariuomenė, puldama bolševikus, įsiveržė į Lietuvą ir užėmė pietinę jos dalį su Vilniumi. Nors oficialiai karas nebuvo paskelbtas, tarp abiejų kariuomenių prasidėjo susidūrimai. Lenkai visą laiką brovėsi gilyn į Lietuvą ir reikėjo labai daug pastangų, kad jie būtų suilaikyti.

Lenkai Lietuvos vyriausybę ir kariuomenę laikė separatistais, norinčiais atsiskirti nuo savo „didžiosios tėvynės“ Lenkijos. Tad jie norėjo sau susigalvinti tai, kas, jų manymu, jiems teiseitai klausio. Be to lenkus kurstė su lenkų Lietuvos dvarponiai, pabėgę į Lenkiją ir stoje į ištikimam tarnauti. Tačiau bene svarbiausia lenkų veržimasis į Lietuvą priežastis — neišskaus Gdanskio likimas. Baigiantis karui, šis uostas buvo paskelbtas laisvu miestu ir tik ateitis turėjo parodyti, ar jis bus paskirtas lenkams, ar liks vokiečių rankose. Jei įvyktų pastarasis atvejis, Lenkija galėjo likti be išėjimo į jūrą. Todėl kad ir nedidelis Lietuvos pajūris lenkams buvo labai naudingas.

Beje pastaroji priežastis, nors ir prieš lenkų norus, labai pasitarnavo Lietuvai. Mat, pasibaigus karui, Klaipėdos ir jo krašto likimas niekam nekėlė abejonių. Šį kartą jau 700 metų valdė vokiečiai, o lietuvių pretenzijų tuo metu niekas Europoje nepaisė. Viename Tarybų Sąjungos posėdyje lenkų atstovas pasiūlė Klaipėdos kraštą prijungti prie Lietuvos, nes pusė to krašto gyventojų — lietuviai. Gal lenkai ėmėsi to skatinami bolševikų jausmų mūsų tautai? Viskas paaiškinama daug paprasčiau — niekas Lenkijoje neabejojo, kad „muzikiška“ Lietuva neišsilaikys ir anksčiau ar vėliau ji atiteks Lenkijai. Tokie būdai lenkai gauti neužšalantį Klaipėdos uostą, turintį susiėkimą su Lenkija geležinkelio ir ypač Nemuno. Prancūzijos delegatai lenkų pasiūlymą priėmė, ir Klaipėda buvo paskelbta laisvu miestu — freistatu (žr. R. Žiugžda, „Po diplomatijos skraiste“).

Be lenkai apsiriko: jie nevertino lietuvių ryžto ir atkaklumo. Lietuva liko lietuviška, o Klaipėdos klausimą po daugelio posėdžių, svarstymų, po daugelio intrigų, kurstymų ir vilkinimų, partitų iš Lietuvos nedraugų, lietuvių 1923 m. išsprendė ginklu. Priešingai lenkų lūkesčiams — Klaipėda liko lietuviška.

(Bus daugiau)

Londonė neseniai buvo gautos nuotraukos iš karinės padėties įvedimo Lenkijoje. Ši gruodžio 16 d. Gdanske daryta nuotrauka rodo lenkus darbininkus apverčiant milicijos automašiną, kuri vėliau buvo sudeginta. Atvykę iš Lenkijos pasakoja, kad ten buvo daug daugiau žuvusių ir sužeistų, negu vyriausybė skelbia.

VYRŲ REGISTRAVIMAS KARINEI PRIEVOLEI

Washingtonas. — Prezidentas Reaganas pakeitė savo poziciją ir jaunų amerikiečių registravimą karinei prievolei. Rinkimų kampanijos metu jis kritikavo karinę prievolę ir prezidento Carterio įsakymą iš naujo registruoti jaunus, 18 metų sulaukusius vyrus. Ketvirtadienį prezidento patarėjas Edwin Meese paskelbė, kad jaunųjų registravimas paliekamas, tačiau tai nereiškia karinės prievolės sugrąžinimo. Prezidentas toliau lieka nusistatęs prieš karinę prievolę ir mano, kad savanorių karių armija geriau atliks šalies gynybos uždavinius.

Meese paskelbė, jog teisingumo departamentas atideda vienam — dviem mėnesiams persekiojimą tų amerikiečių, kurie privalėjo registruotis, bet to nepadarė. Nuo 1980 liepos mėn. užsiregistravo 6,6 milijonai jaunųjų, tačiau spėjamas 800,000 skaičius to pareigos neatliko. Jauni vyrai turi sulaukti 18 gimtadienio, pristatyti į karinės tarnybos įstaigas ar į pašto įstaigas ir užpildyti nedidelę kortelę, kur įrašomas vardas, pavardė, socialinės apsaugos numeris, adresas. To nepadarę gali būti šaukami teismo atsakomybėn, baudžiami iki 5 metų kalėjimo ir 10,000 dol. baudos.

Jei kada vyriausybė tektų šaukti vyrus į karinę tarnybą, registravimas palengvintų jų šaukimą, sutrumpintų šešiomis savaitėmis vyrų mobilizavimą. Registravimas kainuos vyriausybei apie 4 mil. dol. per metus, pasakė patarėjas Meese.

Išvairūs karinės prievolės kritikai ir oponentai tuoj ėmė prezidento nutarimą išlaikyti registraciją kritikuoti. Civilinių laisvių unijos atstovas David Landau pranašauja įstatymų vykdy-

mo įstaigų katastrofą. Registracijai priešinsai tūkstantai amerikiečių ir kas juos visus sugaudys ir nubaus, klausė Landau. Įvairios „taikos“ grupės pranašauja masinį jaunųjų pasipriešinimą, poilsio prezidentą, kad jis sulaužė savo rinkiminės kampanijos pažadus. Kiti nurodo, kad prezidentas, paskelbdamas jaunųjų registracijos pratimą, nori parodyti gestą Sovietų Sąjungai. Kaip žinoma, prezidentas Carteris įvedė registravimą tuoj po sovietų invazijos Afganistane. Patarėjas Meese paaiškino, kad kaip tik Lenkijos įvykiai ir užvilkinio prezidento pareikimą registracijos reikalui. Prezidentas nenorėjęs „pašviesti Maskvai klaidinančius signalus“ ir dėl to atidėjęs registracijos pratimą.

Izraelis padidino kompensacijas

Jeruzalė. — Izraelio vyriausybė 5 — 4 balsais nutarė padidinti Sinajaus žydams mokamas kompensacijas už jų ūkius, namus ir biznio įmones, kurias jie turės palikti balandžio mėn. Buvo numatyta išmokėti naujakuriams 165 mil. dol., o dabar ta suma padidinta iki 260 mil. dol. Kai kurie ministrai pasisakė prieš kompensacijų didinimą, tačiau premjeras Beginas spyrėsi, kad geriau išleisti pinigų, negu lieti kraują.

Prancūzija duos ginklų Nikaragai

Washingtonas. — Prancūzijos gynybos ministeris Hernu atidėjęs Washingtoną, kad jo vyriausybė duos Nikaragai kovos laivų, kelis helikopterius ir sunkvežimius. Be to, Prancūzijos karinėse mokyklose bus ruošiami Nikaragvos karo lakūnai ir karo laivų kapitoniai.

Prancūzijos ministeris pripažino, kad JAV vyriausybė nelabai sužavėta tokiu Nikaragvos ginklavimu, tačiau pridėjo, kad geriau, kad Nikaragva prašo paramos iš Prancūzijos, o ne iš Sovietų Sąjungos.

TRUMPAI IŠ VISUR

— Popiežius Jonas Paulius II-sis priėmė Izraelio užsienio reikalų ministrą Shamirą, tačiau, skelbiama, nepavyko susiaurinti nuomonių skirtumų dėl Jeruzalės. Popiežius pasakė Shamirui, kad palestiničių nereikėtų išjungti iš bet kurio Vidurinių Rytų taikos plano.

— Sovietų Sąjunga jau pirkė iš Japonijos 48 robotus, kurių dalis naudojama automobilių fabrike Togliatti. Sovietai sparčiai vysto japonų žiniomis, savo robotų pramonę, kurios gaminiai gali būti panaudoti ir karinėje pramonėje.

— Iš Lenkijos grįžęs Pasaulio Bažnyčių tarybos atstovas Stanley Minton pareiškė spaudai, kad Bažnyčių šaltai Lenkijoje toliau skirto Lenkijos katalikų steigiamą didžiausią dėmesį skirdamos našlaičiams, invalidams, seneliams.

— Federalinių įstaigų tarnautojų samdymo įstaiga rekomenduoja neatleisti tarnautojų, bet duoti kiekvienam po vieną laisvą, neapmokamą darbo dieną kas antrą savaitę. Tai būtų patys žmonišiausios taupymo būdai.

— US Steel Corp. jau pradėjo supirkinėti Marathon Oil Co. akcijas. Teismas uždraudė tą naftos bendrovę perimti Mobil Oil korporacijai.

— Sovietų „Pravda“ ilgame straipsnyje įrodinėja, kaip JAV žvalgybos agentūra šnipinėja Sovietų Sąjungoje, nevengia sabotažo ir teroro. Daug CIA agentų prisidengę diplomatų pareigomis, rašo laikraštis.

— Philadelphiaus sausio 17 d. bus laikomos „Solidarumo Mišios“ Šv. Petro ir Povilo katedroje. Po to įvyks protesto žygis už taiką ir teisingumą Lenkijoje.

— Naujoji Ganos valdžia paskelbė naujos teisų sistemos įvedimą. Naujieji „liaudies tribunolai“ nebus varžomi techniskomis taisyklėmis ir atgyvenusiais nuostatais, skelbia karinė taryba.

— Irano valdžia pripažino, kad buvo sušaudyti 8 bahais religijos vadai, tačiau ne dėl savo tikėjimo, bet dėl šnipinėjimo svetimai valstybei. Vyriausias Irano teisėjas Musavi Ardebili pareiškė, kad ir musulmonai būtų sušaudyti už išdavimą.

Ką kalbėjo lenkų primas Glempas?

Varšuva. — Užsienio spaudos agentūrų žiniomis, Lenkijoje pasireiškė kritika katalikų Bažnyčiai pirmajam arkivyskupui Glempui, kad jis savo Kalėdų proga paskelbtame ganytojiniame laiške griežčiau nepasmerkė karinės valdžios elgesio. Arkivyskupas buvęs per daug atsargus. Kiti lenkai gina arkivyskupą, nes karinės padėties sąlygose bet koks griežtesnis jo pareiškimas būtų galėjęs sukelti masinį pasipriešinimą ir galėjo sukelti civilinį karą. Tai žinodamas, arkivyskupas kaip tik ir nukreipė savo žodį prieš pyktį ir smurtą.

„Broliai, gerai žinau, kad lenkų tautos sąmonėje nuo seniai susitelkęs pyktis šiuo metu yra dar sustiprėjęs. Labai skaudu, kad tai įvyksta kaip tik Kalėdų išvakarėse, kada šeimos yra įpratusios susirinkti savo židinčiuose, — taip rašo Lenkijos primas Varšuvos arkivyskupas Josef Glemp ganytojiniame laiške, kuris sekmadienį buvo skaitomas visose krašto bažnyčiose. Visom šeimom, kurias yra skaudžiai palietę karinės padėties padarimai, ypač tom, kurios yra netekusios savo artimųjų, krašto vyskupų vardu reiškia gilią užuojautą. Lenkijos vyskupų generalinė taryba, susirinkusi gruodžio 15 d. apsvaustė susidariusią padėtį, — rašo toliau arkivyskupas Glemp.

— Esame bejėgiai šelstančių aistrų ir blogio akivaizdoje. Nepaisant to, žinome, kad viskas yra Dievo ir švenčiausios Mergelės Marijos rankose. Suklupę maldaujame Dievą, kad apsaugotų Lenkiją nuo kraujo praliejimų. Juk visi žinome, kad mūsų krašte niekada nėra buvę civilinių ir broliškų karų. Dievo vardan maldaujame visus: apvaldykite pyktį ir nepakelkite rankos vienas prieš kitą. Išlaikykite ramybę, nestumkite mūsų krašto į dar didesnę nelaimę. Tikrai kontroliuodami patys save ir išlaikydami ramybę, — baigia Lenkijos primas arkivyskupas Glemp, — galime išgelbėti kraštą ir Bažnyčią, kuri atlieka tautoje savo misiją“.

„Karinės apsausties padėtis mūsų visiem buvo didelė staigmena, kalbėjo arkivyskupas. — Vis labiau įsitikiname, kad tai labai grėsmingas įvykis. Visiems kyla klausimas: kas bus rytoj, kas bus už savaitės, už metų? Tik vienam Dievui yra žinomas atsakas“.

— Karinės apsausties padėtis mūsų visiem buvo didelė staigmena, kalbėjo arkivyskupas. — Vis labiau įsitikiname, kad tai labai grėsmingas įvykis. Visiems kyla klausimas: kas bus rytoj, kas bus už savaitės, už metų? Tik vienam Dievui yra žinomas atsakas“.

Kinijos dilema

Washingtonas. — Pasauliniai įvykiai užtemdė vieną svarbiausių užsienio politikos klausimų: ar Amerika parduos Taiwanui ginklų, ypač modernių lėktuvų? Sakoma, kad prezidentas Reaganas linkęs toliau remti Taiwaną, — Tautinė Kinija, bet vis auga pasipriešinimas iš komunistinės Kinijos. Kai kurie komentatoriai mano, kad Taiwaną stiprinimas gali panaikinti santykių su Kinija pagerėjimą, kuris prasidėjo su prezidentu Nixonu ir jo valst. sekretoriumi Kissingeriu. Bijoma, kad Kinija vėl gali būti pastūmėta į Sovietų Sąjungos, kuri šiuo metu laiko prie Kinijos sienų apie 50 kariuomenės divizijų, glėbį.

Washingtono sluoksniui sako, kad valstybės ir gynybos departamentai, o taip pat ir žvalgybos agentūros mano, kad Taiwanui visai nereikia modernių karo lėktuvų, kurių reikalauja Taivano vyriausybė.

kaip turėtume elgtis šios nežinios akivaizdoje? Atsakymą galime rasti Jėzaus Kristaus Evangelijoje: „Palaiminti tie, kurie trokšta teisybės, palaiminti galilestingieji, palaiminti taikdariai, palaiminti tie, kurie kenčia persekiojimus dėl teisybės...“

„Bažnyčios atstovai, — pabrėžė Lenkijos primas arkivyskupas Glemp, — kiek tai bus galima, nesiliaus reikalavę, kad būtų grąžinta laisvė tiems, kurie buvo neteisingai areštuoti“.

Trečiadienį, vakarinėse Mišiose Varšuvos Šv. Jono katedroje arkivyskupas Glemp pasakė pamokslą, kuriame pasmerkė valdžios reikalavimą, kad lenkai, kurie nori išlaikyti savo darbą, turi pasirašyti „Solidarumą“ pasmerkiantį pareiškimą, prisiėmti lojalumą „liaudies“ vyriausybei. Arkivyskupas pasakė, kad tokia prievarta neetiška ir negali suriši pasirašiusių žmonių.

Gruodžio 28 d. arkivyskupas pasiuntė laišką gen. Jaruzelskiui, kuriame jis nurodė, kad dabartinė vyriausybė panaši į daugelį buvusių, kurios lenkų buvo pasmerkto. Gabūs, daug žadą darbuotojai yra atleidžiami, o darbus gauna įvairūs karjeristai ir oportunistai, pasirašą įvairius pažadus vyriausybei. Reikalavimas, kad darbininkai raštu pasmerkėtų „Solidarumą“ yra dėmė vyriausybei, pasakė arkivyskupas. Jis dar kartą reikalavo užmiršti kerštą ir smurtą, nes tai blogas kelias siekiant skriaudų atitaisyti. Pasakė, kas yra žuvusių anglikasių tarpe, arkivyskupas pridėjo, kad buvo ir daugiau mirusių. Kaip žinoma, valdžia pripažino, kad įvedant karinę padėtį žuvo tik aštuoni asmenys, septyni anglikasiai ir vienas laivų dirbuvės darbininkas.

Albanijoje vyko valdžios varžybos

Bielgradas. — Jugoslavijos žiniomis, kaimyninėje Albanijoje vyksta artkos varžybos dėl valdžios. Gruodžio 17 įvyko Albanijos komunistų partijos centro suvažiavimas. Po kelių valandų, jam pasibaigus, buvo paskelbta, kad, nervams sutrikus, nusizdė premjeras Shehu, išbuvęs premjero vietoje 27 metus. Jugoslavijoje kalbama, kad paskutiniai premjero žodžiai prieš nusizdant buvo: „Nešaukite, draugai“. Tą pačią dieną kariuomenė ir policija apsupo sostinę Tiraną visus valdžios pastatus. Premjeras Shehu palaidotas nežymioje vietoje, jo knygos pašalintos iš knygynų ir spaudoje jo vardas neminimas. Jugoslavų komentatoriai mano, kad partijoje įvyko ginčai dėl valstybės politikos. Albanija toliau valdoma stalinio Hoxha, kuris susipykęs ne tik su laisvojo pasaulio šalimis, bet ir su Sovietų Sąjunga bei Kinija. Tai daugiausia izoliuota šalis pasaulyje.

KALENDORIUS

Sausio 9 d.: Julijonas, Marcijana, Algis, Gabija.
Sausio 10 d.: Vilhelmas, Jutė, Gražulis, Regailė.
Sausio 11 d.: Higinas, Honorata, Audris, Ginta.

Saulė teka 7:18, leidžiasi 4:37.

ORAS

Debesuota, gal pasnigti, temperatūra dieną 20 l., naktį 5 l.

KATALIKAI PASAULYJE

Italijos ambasadorius

Priimdamas naujojo Italijos ambasadoriaus prie Apaštalo Sosto skiriamuosius raštus, Jonas Paulius II-sis išsklė istorines, geografines ir kultūrinės priežastis, dėl kurių Apaštalo Sosto santykiai su Italija yra ypač glaudūs, drauge išreiškdamas viltį, kad jie bus ir toliau puoselėjami tarpusavio supratimo ir bendradarbiavimo dvasioje, tuo būdu sėkmingai sprendžiant abi šalis liečiančias problemas. Pažymėjęs, jog Italiją jis laiko savo ištikimiausią tėvynę, popiežius didžiai įvertino italų vyriausybės pastovias pastangas taikai pasaulyje sustiprinti.

Pranciškonai Indijoje

Indijos pranciškonai susirinko paminėti aštuonis šimtus metų nuo Šv. Pranciškaus mirties. Daugiau negu du šimtai pranciškonų per tris dienas gilinosi į Asyžiaus šventojo paliktą dvasinio gyvenimo mokslą bei jo pavyzdį, kuriuo žavisi ir mūsų laikų pasaulis. Indijos pranciškonai ypač svarstė konkrečias galimybes Šv. Pranciškaus dvasia atnaujinti Indijos krikščionių bendruomenę.

Mastytojo jubiliejus

Iškilmingu akademiniu posėdžiu Paryžiuje buvo užbaigti katalikų mastytojo jėzuito kunigo Teilhard de Chardin gimimo šimto metų sukakties minėjimai. Posėdyje, kuris įvyko UNESCO organizacijos centro patalpose, dalyvavo Prancūzijos respublikos prezidentas Mitterand, diplomatai ir Bažnyčios atstovai. UNESCO organizacijos generalinis se-

ketorius Amadou M'Bow, kalbėdamas minėjimo metu, išsklė Teilhard de Chardin'o mąstytose aktualumą. Teilhard de Chardin'as pažymėjo jį, siekdamas suderinti tikėjimą su pažanga ir pažangą su tikėjimu, išvystė savo originalumą būdingą mąstymą, kuris stiprina pagrįstą pasitikėjimą žmogumi ir jo pajėgumais.

Rengiasi Kongresui

Popiežių Joną Paulių II-jį aplankė 5000 tikinčiųjų iš Milano ir Aleksandrijos, vadovaujami Milano arkivyskupo Martini. Šia mal dos kelione į Romą Milano tikintieji pradeda pasirengimą tautiniam Italijos Eucharistiniam kongresui, kuris įvyks 1983 metais Milano mieste. Eucharistinis kongresas yra didelis įvykis tautos gyvenime, — kalbėjo maldininkam Šv. Tėvas. — Mūsų laikų bendruomenėje, kuri yra linkusi į abejingumą ir praktinį materializmą, yra labai svarbu įsigilinti į mokslą apie Eucharistiją, apie Šv. Sakramentą, kuris yra viso krikščioniškojo mokslo ir Bažnyčios gyvenimo širdis.

Tanzanijos vyskupai

Popiežius Jonas Paulius II-sis audiencijoje priėmė grupę Tanzanijos vyskupų, atvykusių į Vatikaną su oficialiu „ad limina“ vizitu. Afrikiškus vyskopus Šventasis Tėvas kvietė persunkti visą afrikiščių gyvenimą Kristaus dvasia, vesti Afrikos tautas artiau prie Kristaus, kuris savo mistinio kūno sąnariuose pats yra tapęs afrikiščių ir Bažnyčioje toliau skelbia Evangeliją, kuri nukaistina, išaukština, išlaisvina ir išgana.

Nelaimės sritys

Washingtonas. — Prezidentas Reaganas pripažino penkias Kalifornijos apskritys nelaimių rajonais ir paskyrė nukentėjusiems federalinę paramą. Po smarkaus lietaus ir sniego, išsiliejęs nuo kalnų vanduo padarė 250 mil. dol. nuostolių, žuvo 34 žmonės.

REDAGUOJA Jonas Zadeikis. Informacinę medžiagą ir nuotraukas siūsti: 6522 So. Rockwell Ave., Chicago, IL 60629. Tel. 778-7852

CLEVELANDO MOKSLEIVIŲ REKOLEKCIJOS

Šeštadienį, gruodžio dvyliką dieną, įvyko Clevelando moksleivių rekolekcijos, kurias pravėdė kun. Gediminas Kijauskas. Arti dvidešimties jaunuolių susirinko diskutuoti šiuos klausimus bei temas: Kas yra Dievas? Meilė? Krikščionis ir Dievas? Krikščionis ir nuodėmė? ir Susitaikymo sakramentas.

Diskusijose buvo iškeltos kelios mintys apie minėtas temas. Apie Dievą ir meilę, buvo pateikti du bendri apmąstymai: Dievas yra mūsų Tėvas, mūsų draugas, brolis ar sesuo. Jis mus saugo, mums pataria ir išklauso prašymų. Dievas išreiškiamas ne kaip asmuo, bet kaip stiprus, nekasdieninis jausmas. Meilė yra susigvyvenimas su Dievu — Dievas mus myli, ir mes Jam tą meilę gražiname susigvyvendami su kitais žmonėmis. Meilė rišasi su malda. Malda yra pasikalbėjimas su Dievu. Dievo garbinimas malda parodo Jam meilę. Šie trys pagrindai — Dievas, meilė ir malda — vedė diskusijas prie likusių temų. Pamatėm kaip šie pagrindai susiję su Dievu ir krikščionių nuodėmė ir susitaikymą. Šiomis temomis, kun. G. Kijauskas parodė koks Dievas yra atlaides ir geras. Jis atleidžia nuodėmes, duodamas mums galimybę susitaikyti.

Po pasikalbėjimų vyko išpažintis. Vėliau visi susirinkom kavinėje Kūčioms. Man buvo labai smagu — man patiko valgyti šią paslaptingą vakarienę su draugais. To niekada anksčiau nesu dariusi. Man patiko išgirsti išpažintis iš tų, kurie niekada tokių tradicinių lietuviškų Kūčių nėra valgę.

Siga Bankaitytė

LOS ANGELES SENDRAUGIŲ SUSIRINKIMAS

Ateitininkų sendraugių Los Angeles skyriaus susirinkimas lapkričio 29 d. įvyko pas I. B. Medziukus. Susirinkimą malda pradėjo skyr. pirm. J. Motiejūnas. I. Medziukas trumpai papasakojo savo prisiminimus iš III-jo Ateitininkų kongreso Kaune 1930 m., kai jis, tik ką baigęs gimnaziją jame dalyvavo ir aprašė savaitraštį "Žemaičių Prietelius". Taip pat papasakojo apie sendraugių suvažiavimą Augsburgėje 1948 m., kai jame dalyvavo kaip Seligenstadto stovyklos sendraugių pirmininkas.

Sendraugių C. valdybos pirm. J. Valukonis kalbėjo apie praktiškąjį sendraugių veikimą. Sakė, kad yra ruošiamas

ateitininkų knygynui bibliografija. Ateitininkų skyrius turėtų sudaryti knygynėlį: kiekvienas narys galėtų paaukoti po keletą tinkamų knygų. Jis paskaitė keletą ištraukų iš prof. A. Maceinos knygos "Asmuo ir istorija". Šis pranešimas sukėlė gyvas diskusijas, kuriose pasisakyta, kad būtų sunku surasti patogią vietą tokioms knygynėliui. Paliesti ir kiti klausimai. Diskusijose dalyvavo L. Tomkus, A. Gulbinskas, P. Grušas, J. Činga ir kiti.

Einamuose reikaluose pirm. J. Motiejūnas pranešė, kad gruodžio 13 d. Altas ruošia A. Skirius, "Lietuvių Dienų" leidėjo pagerbimą, jo 70 m. amžiaus sukakties progą. Lietuvas pasiuntinybei Washington reikalinga skubi parama rūmų remontui; dr. J. Griniui, mirusiam Vokietijoje, prašoma aukų paminklo pastatymui. Lietuviams politiniams kaliniams Sovietų Sągoje reikalinga parašyti laiškelius.

Lietuvos vaizdų idomias skaidres parodė prof. J. Kuprionis. Vyrėnėji turėjo progos prisiminti gyventas vietas, o visiems buvo įdomu pamatyti Lietuvos gamtovaizdą ir žymesnius paminklus.

Šeimnininkai svečius maloniai priėmė ir vaišino. Pirmininkas jiems už tai gražiai padėkojo.

R. Bureikienė

CHICAGOS ATEITININKŲ KŪČIOS

Sniegas dengė Chicago miestą ir speigas tas retas miesto medinės tvoros. Tačiau nei šaltis, nei sniegas nesutrukdė tiems dviem šimtams, kurie gruodžio 19 d. susirinko į Jaunimo centro mažąją salę Chicago ateitininkų šeimos tradiciniame kalėdiniam susitikimui — kūčioms, šeštadienį. Šiose kūčiose dalyvavo ir prie jų ruošimo prisidėjo įvairaus amžiaus Chicago ateitininkų šeimos nariai. Prie salės durų besirenkančius sveikino V. Zadeikienė ir T. Rūta. Įėjusių salėn dėmesį patraukė kun. A. Lipniūno kuopos papuošta eglutė (ją puošė R. Kučėnas, R. Musonytė ir D. Polikaitytė) ir studentų ateitininkų draugovės tautinė staltiesė papuoštas stalas — altorius ir tradicinis stalas išėjusiems ar toli nuo mūsų esantiems (juos puošė studentai L. Dudėnaitė, R. Končiūtė ir E. Saliklis). Stalų susitapymu ir padėgimui rūpinosi L. Dudėnaitė, R. Končiūtė, A.A.V.G. Liulevičiai, K. Pabedinskas ir E. Saliklis. Ši kalėdinė vakarą pradėjo Chicago sendraugių skyriaus pirmininkas K. Pabedinskas, jautriai perskaitydams Vytauto Vaičiūno žodį teisme.

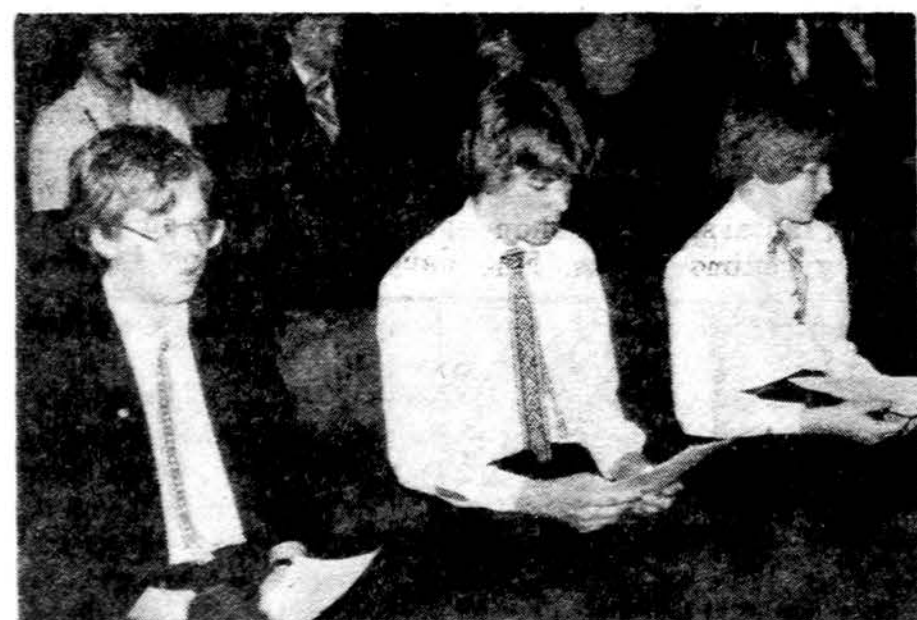
Andrius Pabedinskas, Kristina Norkaitytė, Viktorija Venclovaitė ir Lijla Balčiauskaitė klausosi pranešimo Chicago A. Stulginskio kuopos susirinkime, Chicagoje.

Nuotr. A. Pabedinsko

Clevelando moksleivių rekolekcijų dalyviai su vedėju kun. G. Kijausku

Susikaupę klausėmės ir kartu meldėmės šv. Mišiose, kurias atnaušo kun. V. Bagdonavičius ir kun. K. Trimakas. Klausėmės studentų R. Končiūtės ir E. Saliklio labai aiškiai ir gražiai atliktų skaitymų. Mišioms patarnavo moksleiviai G. Liulevičius ir A. Rūbas. Aukos atnešė buvęs Ateitininkų Federacijos vadas dr. P. Kisielius ir M. Saliklienė, kuriai teko nelengvas šių kūčių organizavimo darbas. Mišių metu stipriai skambėjo Kalėdų giesmės, kurias giedojome B. Polikaičio ir R. Soliūnaitės vedami; daug padėjo D. Polikaičio paruošti ir atspausdinti giesmių lapeliai. Savo pamokslu kun. V. Bagdonavičius apmąstė Dievo išsikūnijimo paslaptį. Pamokslą baigė mintimi, kad ne tik Dievo tapimas žmogumi, bet ir žmogaus buvimas žmogumi yra nuostabus dalykas.

Lipniūnietiai meldžiasi. Iš k.: Vėjas Liulevičius, Tomas Strolia ir Andrius Plienas.

Laužėme brolio P. Kleinoto, SJ keptas plotkeles ir linkėjome vieni kitiems linksmų švenčių. Sėdome ragauti tradicinių Kūčių valgių, kuriuos paruošė gabi šeimnininkė O. Norvilienė (jai talkino P. Kybartienė). Skanų kūčių kisielių paruošė O. Stukienė. Prie stalų valgčius atstūti talkino ponios Baršketienė, Bradūnienė, Kubilienė, Radvilienė, Rimkienė, Saliklienė, Vieraitienė, Dalyviams bebaigiant skanėtis kūčių valgiais, į salę įžygiavo dainuojančių nykštukų būrys, kurie prie eglutės pašoko "Nykštukų šokį". Šie nykštukai — tai Pr. Dielininkaičio kuopos jaunučių grupė. Juos paruošė glonbės Lionė Bradūnaitė ir Taura Underienė. Kalėdų nuotaką vykusiai sukūrė jauna aktorė Daiva Markelytė perskaitydama lietuvių rašytojų ir poetų kūrinių apie Kūčias ir Kalėdas. Vakaro programą užbaigdamas K. Pabedinskas padėkojo dalyviams ir programą atlikusiems. Dar pasėdėjom, pasišnekučiavom, o tada bendra talka nuėmėm indus nuo stalų.

Šiam dalyviui atrodo, kad šis kalėdinis ateitininkų šeimos susitikimas yra vertingas ir šėtinas. Šį vakarą kartu meldžiamės už visus savo šeimos narius — kartu esančius, ar toli išskelavusius. Kartu šventės švėsdami stipriname ir mūsų bendruomenės ryšius. Gal ateityje būtų galima palengvinti rengėjų darbą — iš anksto pranešant apie savo dalyvavimą; tokiu būdu šeimnininkams būtų žinomas tikslus dalyvių skaičius. Šiuo

kartu šeimnininkės ruošėsi dviem šimtams, ir skaičių atspėjo. Gal būtų paprasta daryti taip kaip Toronte, kur dalyviai iš anksto sau užsisako vietą prie bendro stalo. Vėta apie tai pasikalbėti, nes dabartinė tvarka, kuri leidžia apsispręsti tą pačią popietę apie dalyvavimą, dalyviams yra labai patogė.

Ši ateitininkų šeimos kalėdinį susitikimą susirinko A.A. Liulevičių namuose planavo: K. Pabedinskas, A. Rūgytė, M. Saliklienė, kun. A. Saulaitis. Rengėjai gali džiaugtis gražiai pavykusiomis kūčiomis.

Dalyvis

KALĖDINIS SUSIRINKIMAS

Šiais metais L.A. Vytauto Mačernio moksleivių ateitininkų kuopa smarkiai darbovosi, kad L.A. ateitininkų

NAUJIEJI METAI ATEITININKŲ NAMUOSE

1981 m. gruodžio 31 d. būrys jaunimo ir suaugusių svečių sutiko naujuosius metus puošniuose Ateitininkų namuose. Šio vakaro puotą pradėjo ateitininkų namų tarybos pirm. dr. A. Šlezas, pasidžiaugdamas ir dėkodamas gausiai susirinkusiems svečiams, ypač jauniui; linkėdamas Dievo palaimos ir sėkmę ateinančių metų.

Po vakarienos, programą atliko dailiojo žodžio aktorė ir solistė Elenutė Blandytė. Po programos, svečiai pasipuošė kepuraitėmis, Havajų vainikais ir įvairiais skambučiais gana triukšmingai, bet tvarkingai, linksmai šokdami sutiko naujuosius metus. Besilinksminant akys nukrypsta į jaunimą. Ateitininkai šiuo tikrai gali džiaugtis; nes kaip tik šiomis dienomis Ateitininkų namuose vyko studentų ateitininkų žiemos kursai. Kursus ruošė Chicago draugovė su pirm. R. Narutytė ir kitais. Jie ir sudarė didelę šios puotos svečių dalį. Nežiūrint, kad dieną jie rimtai klausėsi paskaitų, tačiau surado valandėlę laiko išpuošti apatinę salę, platinti bilietus, talkinti. O svarbiausia, kad tikrai pasigėrėtinu elgesiu jaunimas džiugino suaugusiųjų širdis.

Gėrėdamiesi gražiai praėjusiu vakaru, puikiu jaunimu, turime nepamiršti ir šių gražių, sakyčiau Dievo ateitininkams dovanotų namų. Juos įsigijo kelių pasižventusių idealistų ateitininkų ir neateitininkų (daugumoje gydytojų) aukų dėka, vadovaujant šių namų sumanytojai — steigėjai E. Razmienei. Ačiū Dievui už tokius idealistus kurio savo darbu ir rūpesčiu neša didžiausią mūsų veiklos dalį.

Grįžtant prie naujų metų vakaro, padėka tenka ir darbėms talkininkams: Abromaičiams, dr. Rimkams, dr. Razmams, Ateitininkų namų tarybos nariams su pirm. A. Šlezu ir ponija, I. Gyliai, Sinkams, Kriaučiūnams, B. Jasaitienei, A. Rūgytei, Tamulionienei, R. Dapkutei, E. Razmai ir kitiems. Ypatingą padėką tenka šių namų gyventojams dr. Linui ir Rimai Sidriams, kurie su visa širdimi ir meile talkininkavo. A. Tallat - Kelpšai už šių namų priežiūrą ir rūpestingą jų sutvarkymą. Dienraščiai "Draugai" už skelbimus.

Džiugu, kad visi sutartinai dirbame, kad šis židinys liktų

DRAUGAS

THE LITHUANIAN WORLD-WIDE DAILY
Second class postage paid at Chicago, Ill. Published daily except Sundays, Legal Holidays, days after Christmas and Easter by the Lithuanian Catholic Press Society.
Publication Number (USPS — 161000)

Subscription Rates \$45.00 — Chicago, Cook County, Illinois and Canada. Elsewhere in the U.S.A. \$43.00. Foreign countries \$45.00.

Pašto išlaidas maitinant, pakvitavimai už gautas prenumeratas nesiunčiami. Ant DRAUGO prie kiekvieno skaitytojo adreso, gavus iš jo, mokestį, atžymima, iki kada yra užsimokėjęs.

DRAUGO prenumerata mokama iš anksto

	metams	1/2 metų	3 mėn.
Chicago ir Cook County	\$45.00	\$27.00	\$19.00
Kanadoje (U. S. A. dol.)	\$45.00	\$27.00	\$19.00
Užsienyje	\$45.00	\$27.00	\$19.00
Kitur — Amerikoje	\$43.00	\$25.00	\$18.00
Savaitinis (šeštad. pried.)	\$30.00	\$19.00	

• Administracija dirba kasdien nuo 8:30 iki 4:30, šeštadieniais nuo 8:30 iki 12:00.
• Redakcija dirba kasdien 8:30 — 4:00, šeštadieniais 8:30 — 12:00.

• Redakcija straipsnius taisyti saugo nuotoliniu būdu. Nesunaudotų straipsnių nesaugo. Juos grąžina tik iš anksto susitarus. Redakcija už skelbimų turinį neatka. Skelbimų kainos priimančiosios gavus prašymą.

visų lietuvių pasididžiavimu. Visiems svečiams, taip gausiai atsilankiusiems, Ateitininkų namų taryba nuoširdžiai dėkoja.

Izabelė Stontienė

LIETUVA SKAIDRĖSE

Sekmadienį, sausio 10 d., 3 val. p.p. Ateitininkų namų kul-

tūrinėje popietėje Arvydas Tamulis pasidalins savo kelionės į Lietuvą išpūdžiais. Popietėje dalyvaus kvičiamieji jauni ir vyresni. Ruošia Chicago sendraugiai.

Tautos laimė priklauso nuo josios ginkluotųjų jėgų pilietinio būdo.

Lordas Baden-Powell

DR. K. G. BALUKAS

Akušerija ir moterų ligos
Ginekologinė Chirurgija
6449 So. Pulaski Road (Crawford Medical Building). Tel. LU 5-6446
Jei neatliepia, skambinti 374-8004
Prima ligonius pagal susitarimą

DR. PETER T. BRAZIS

GYDYTOJAS IR CHIRURGAS
2434 West 71st Street
Val: pirm., antr., ketv. ir penkt. 11:30 val. ryto iki 3 val. popiet.

DR. EDMUND E. CIARA

OPTOMETRISTAS
2709 West 51st Street
Tel. — CR 6-2400
Val pagal susitarimą, pirmą ir ketv. 14 ir 7-9 antrą ir penkt. 10-4 šeštą 10-3 val.

DR. E. DECKYS

GYDYTOJA IR CHIRURGĖ
SPECIALYBĖ — NERVŲ IR EMOCINIŲ LIGOS
CRAWFORD MEDICAL BUILDING
6449 So. Pulaski Road
Valandos pagal susitarimą

DR. A. B. GLEVECKAS

GYDYTOJAS IR CHIRURGAS
Tel. — BE 3-5893
Specialybė: Akių ligos
3907 West 103rd Street
Valandos pagal susitarimą

DR. JANINA JAKŠEVIČIUS

VAIKŲ LIGOS
6441 S. Pulaski Rd.
Valandos pagal susitarimą

DR. A. JENKINS

GYDYTOJAS IR CHIRURGAS
3844 West 63rd Street
Valandos pagal susitarimą

DR. K. A. JU CAS

ODOS LIGOS
KOSMETINĖ CHIRURGIJA
Valandos pagal susitarimą

DR. FERD. VYT. KAUNAS

Gydytojas ir Chirurgas
DIPLOMATE, AMERICAN BOARD OF FAMILY PRACTICE
1407 So. 49th Court, Cicero, Ill.
Kasdien 10-12 ir 4-7 išskyrus treč. ir šešt.

DR. IRENA KYRAS

DANTŲ GYDYTOJA
2659 W. 59 St., Chicago
476-2112
Val pagal susitarimą. Pirm., antr., treč. ketv. 10 iki 6 val. Šeštad. 10 iki 1 val.

DR. WALTER J. KIRSTUK

Lietuvis gydytojas
3925 West 59th Street
Val pirm., antr., ketv. ir penkt. nuo 12-4 val. popiet. ir 6-8 val. vak. Treč. ir šešt. uždaryta

DR. P. KISIELIUS

GYDYTOJAS IR CHIRURGAS
1443 So. 50th Ave., Cicero
Kasdien 1-3 val. ir 6-8 val. vak. Treč. Šešt. 12 iki 4 val. popiet.

DR. IRENA KURAS

GYDYTOJA IR CHIRURGĖ
KŪDIKIŲ IR VAIKŲ LIGOS
SPECIALISTE
MEDICAL BUILDING
3200 W. 81st Street
Val: Kasdien nuo 10 val. ryto iki 1 val. p.p. Ofiso tel. RE 7-1168; rez. 239-2919

DR. J. MEŠKAUSKAS

GYDYTOJAS IR CHIRURGAS
Specialybė: vidaus ligos
2454 West 71st Street
(71-mos ir Campbell Ave. kampas)
Val: pirmą antrą, ketv. ir penktą 10-12 ir 7-9 antrą ir penktą 10-4 šeštą 10-3 val.

Dr. ALGIS PAULIUS

ORTOPEDINĖS LIGOS — CHIRURGIJA
1185 Dundee Ave.
Evanston, Ill. 60120
Valandos pagal susitarimą

Dr. ROMAS PETKUS

AKIŲ LIGOS, CHIRURGIJA
Ofisai:
111 NO. WABASH AVE.
Valandos pagal susitarimą

DR. L. D. PETREIKIS

DANTŲ GYDYTOJA
8104 S. Roberts Road
1 myliai į vakarus nuo Harlem Ave.
Tel. 563-0700
Valandos pagal susitarimą

DR. FRANK PLECKAS

(Kalba lietuviškai)
OPTOMETRISTAS
Tikrina akis. Pritaiko akinius ir kontaktinius lęšius.
2618 W. 71st St. — Tel. 737-5149
Val pagal susitarimą. Uždaryta treč. ir antr.

DR. LEONAS SEIBUTIS

INKSTŲ, PUSLĖS IR PROSTATO CHIRURGIJA
2656 W. 63rd Street
Val: antr. 1-4 popiet. ir ketv. 5-7 vak. Ofiso tel. 776-2880, rezid. 448-5545

DR. V. TUMASONIS

CHIRURGAS
2454 West 71st Street
Val: pirm., antr., ketv. ir penkt. 2-5 ir 6-7 — iš anksto susitarus

DR. PETRAS ŽILIONIS

GYDYTOJAS IR CHIRURGAS
6745 West 63rd Street
Val: pirm., antr., ketv. ir penkt. 10-12 ir 7-9 antrą ir penktą 10-4 šeštą 10-3 val.

DR. K. M. ZYMANČAS

DR. S. T. CHIRBAN
DANTŲ GYDYTOJAI
2654 West 63rd Street
Val pagal susitarimą: antr., trečiad., ketv. ir 10 val. ryto iki 6 val. vak. Ofiso tel. — 778-3400

DEIMANTINĖ

SUKAKTIS

Pereitę metų paskutinį vakarą pradėjo 75-rių metų sukaktį nuo savo įkūrimo Šv. Kazimiero vienuolija. Tą sukaktį įvairia dvasine programa tęs visus šiuos metus. Baigęs vienuolija ir jų rėmėjai bei gerbėjai šių metų paskutinės dienos vakarą specialiomis Dievui padėkos maldomis, kad dabar gyvenančios prisimintų, jog tik Dievui padedant gali ištesėti savo vienuoliškam pašaukime, artimo meilės darbuose ir pastangose siekti tobulybės bei Dievo garbės žemėje.

Daug vienuolių yra katalikų Bažnyčioje. Jos visos siekia pirmiausia Dievo garbės, naudodamosios žmonių tarnyba dėl Dievo. Jos save visą pavada ir pašventina tik geriam darbams. Vienos jų yra daugiau uždarnos, kitos — viešųjų darbų žmonių tarpe. Bet jų visų tas pats tikslas — savo laisvę ir savo aplinkoje vesti žmones Dievo keliu ir tuo patiu tobuliau atstovauti Dievui šioje žemėje.

Viena yra pirmoji lietuviška, pirmoji lietuvių pasiaukojanti, Dievo garbės trokštančią Šv. Kazimiero vienuolija, įkurta vienos pasiryžėlės, ta idėja degančios ir visos savo jėgas atidavusios Kazimieros Kaupaitės — Motinos Marijos pastangomis. Jos padėjėjos arba jos sekėjos, kurias galima vadinti kūrėjomis kartu su ja, yra Judita Dvaranauskaitė — Motina Imacula ir Antanina Unguraitė — Motina Concepta (vienintelė dar gyva).

Kai skaitai Motinos Marijos biografiją „The Founding of the Sisters of St. Casimir“ (išl. 1981), jos raštus ir dorybes, kuriant ir vadovaujant vienuolijai, tai taip ir matai, lyg raudoną siūlą audinyje, Dievo Apvaizdos ranką, vedančią tą silpną mergaitę nežinomais, bet tikrais krikščioniškos tobulybės keliais. Čia matai ir pačios vienuolijos sunkų kūrimą, greitą plitimą, dvasinius pagelbininkus ir jų globą. Nebūtų galėjusi per trisdešimt trejus metus pasiekti to, ko yra pasiekusi vienuolijos kūrėja savo pasitikėjimu Dievo vadovavimu (mirė 1940).

Kaip kiekviena kūryba, taip juo labiau vienuolijos kūrimas reikalauja iš žmogaus daugiau negu paprastų jėgų, aukštų idėjų ir tų idėjų siekimo priemonių numatymo. Vienuolija nėra tik pati sau, tik vieno žmogaus kūryba. Reikia savo idėją uždegti ir kitus žmones, reikia surasti sekėjų, degančių ta pačia idėja. Kuriant vienuoliją, reikia norėti ne mūrų ir ramaus gyvenimo, bet nugaleti kančias, darbą, pastangas, kitų žmonių nesupratimą ir norėti tarnauti žmonėms dėl pačių žmonių ir Dievo. Dar labiau reikia idėjų, deginančių iš vidaus, apimančių protą ir širdį, kai nori padėti savo žmonėms, kurie yra apiešti ir svetiname krašte nelaimingi, nors yra vykę laimės ieškoti.

Šv. Kazimiero vienuolija buvo įkurta paprastų mergaičių, kurios tegalėjo žinoti, kad jų laukia sunkus darbas, didelis pasiaukojimas, noras visokiomis galimybėmis padėti kitiems. Anot jų dvasios vado kun. Antano Staniukyno, kuris dėjo vienuolijai dvasinius pagrindus, „dabar kyla dar

Prieš keletą dienų gatvėje mane sutiko vyriškis. Jis tarė: „Ar jūs Motina Teresė?“ Pasakiau taip. Jis tarė: „Malonėkite ką nors pasiūti į mano namus. Mano žmona puskavilė, o aš pusaklia. Tačiau mes labai norime išgirsti meilę žmogaus balso garsą“. Jie buvo pasiturį žmonės, visko turėjo

viena institucija, kurios tikslas yra mokyti vaikus, globoti našlaičius ir invalidus, rūpintis sergančiais“. O pačios kūrėjos Motinos Marijos žodžiais tariant: „Jos (seserys) džiaugsmingai žvelgia į ateitį ir tikisi pasiekti joms skirtą tikslą Dievo garbei ir savo mielių tautiečių lietuvių gerovei“ (49).

Tą tikslą vienuolija pasiekė. Ji pasiekė savo dvasios vado viltis ir savo kūrėjos užsibrėžtus tikslus. Nuo pat pradžių jos rūpinosi mokyklomis. Ir jau po nepilnų metų nuo įsikūrimo atidarė pirmą lietuvišką mokyklą Mt. Carmel, Pa., lietuvių parapijoje. Tai buvo viltys, kad vienuolija augs, ypač, kad jau tais pačiais metais įstojo net septynios kandidatės, kurios padėjo dirbti namie ir mokykloje. O pačios naujosios Šv. Kazimiero seserys taip pat mokėsi ir lavinosi, kad ir šiuo atžvilgiu neatsiliktu nuo kitų žmonių, pasiekusių tam tikro išsilavinimo. Dievas buvo su jomis ir laimino jų pastangas.

Vienuolijos yra Bažnyčios tvirtovės ir sutelktų jėgų talinkinės atnaujinti žemės veidą Šventąja Dvasia. Taip yra ir su Šv. Kazimiero vienuolija, kuri, dirbdama savo tautiečiams išėjimoje, dirbo visai Amerikai, visiems žmonėms ir svarbiausia Bažnyčiai — tam gyvajam Kristui. Jos vedė mokyklą primityviausiose sąlygose, nes parapijos dar tik kūrėsi arba buvo naujai įkurtos. Parapijos buvo neturtingos, bet Šv. Kazimiero seserys, pasiaukojusios Dievui ir savo tautai, turty neieškojo. Jos dirbo ligonių pagūdai, nes, nors kūrė Šv. Kryžiaus ligoninę Labdarių draugija, bet jau nuo 1929 metų vadovavo Šv. Kazimiero seserys. Taip pat kūrė Labdarių draugiją senelių prieglaudą, bet jai vadovauti pasikvietė tas pačias Šv. Kazimiero seserys, nes tiek su ligoniniais, tiek su seneliais ir invalidais reikėjo didelių kantrybės, pasiaukojimo ir nusilenkimo iki žmogiško tarnavimo. Ir tai jau buvo dar gyvai esant kūrėjai Motinai Marijai.

Sis deimantinis jubiliejus nėra tik nostalgija — tik žiūrėjimas į praeitį ir ten matymas Dievo palaimos krislus. Tai žiūrėjimas į ateitį, pasitikėjimas Dievo Apvaizda ir jo planais, kad, kaip jis lydėjo Šv. Kazimiero kūrėjos darbus, lyg dės savo pagalbos ranką ir šio meto tų darbų tęsėjas ir jos įpėdines.

Negalima nepaminti čia kun. dr. Antano Staniukyno, kuris atidavė šiai institucijai savo gyvenimą ir jėgas iki mirties. Jis norėjo, kad tik Dievo valia būtų įvykdyta ir kad tos, kurias Dievas pašaukė specialioms darbams, turėtų sąlygas siekti tobulybės ir dirbti Aukščiausiojo skirtus darbus. Negalima praeiti ir pro Šv. Kazimiero seserų vienuolijos įkūrimą Nepriklausomoje Lietuvoje. Ten jos atliko taip pat didelius auklėjimo ir vargšų globos darbus. Negalima užmiršti ir misijų — Argentinoje tarp lietuvių išėjimų ir vietinių ar pietinių Amerikos dalyje, kur įvairių tautų, ypač ispanų kilmės ateiviai, laukė jų pagalbos. Ir tai yra tikėjimas, kad ta vienuolija atlieka Dievo darbus, o Dievas yra su ja.

Pr. Gr.

savo namuose. Vis dėlto jie buvo bėmirsta iš vienuomos, bėmirsta išgirsti meilę balsą. O ar žinome, kad ko nors panašaus nėra šalimis mūsų namų? Ar žinome, kas jie, kur jie? Suraskime juos, o suradę pamilkime juos. Paskui, mylėdami juos, tarnausime jiems.

Motina Teresė

PRAEITIES STIPRYBĖS SKATINA

Susiklausymas ir ryžtas nugali kliūtis

JONAS MIŠKINIS

Visas žmonijos politinis ir kultūrinis gyvenimas yra lyg nuolatinis bangavimas su antplūdžiais ir atoslūgiais. Kaip po nakties išaušta rytas, taip ir tautų gyvenime po ilgų vergijos ir nevilties, sužibėjusių laisvės. Taigi per ilgą, sklidiną pasiaukojimą, darbą ir ryžtingą kovą sušvinta gyvenime laisvė ir laimė, kuri sujungia tautoje visas vienijančias idėjas.

Romėnai sakydavo, kad istorija gyvenimo mokykla. O lietuvių tautos atgimimo pranašas dr. Vincas Kudirka sako: „Is praeities tavo sūnūs te supriebs semia“. Mūsų tautos praeitis rodo, kad senosios Lietuvos didžiausia dorybė buvo susiklausymas ir vienybė.

Juk anais laikais taip pat daug kam atrodė, kad tauta netekusi tautinės sąmonės ir laisvės, bėmirstanti. Tačiau Apvaizda atsuntė lietuvių tautai atgimimo pranašų, kurie išugdė didelių asmenybių, ryžtingai siekusių savo užsibrėžto tikslo. Jie buvo patrijotai entuziastai ligi pat paskutines akimirkas. Jie švies kartoms geru pavyzdžiu, kaip reikia Lietuvai dirbti, ją mylėti ir kovoti dėl jos laisvės.

Gilus tikėjimas savo tautos ateitimi yra vienas iš stipriausių tautos išlikimo ramsčių. Kas praranda tikėjimą savo tautos, tas jau save nuo jos atsisloja. Kad svetimojo padangė neuždustų, kiekvieno lietuvių širdyje turi būti viltis ir tikėjimas Lietuvos prisikėlimu. Lietuviškos sielos išsaugojimas svetimuose kraštuose drauge yra ir mūsų tautos išlikimo klausimas.

Ryžtinga energija, pasitikėjimas savimi ir savo tauta, taip pat drauge glaudžiais sutarimais susieti užsimojimai yra tikri mūsų praeities ir dabar

ties pažymiai. Tik doras, šviesus, valingas, ryžtingas ir tolgis lietuvis, eidamas išvien su savo tautiečiais, sugebės iškovoti savo tautai laisvę. Tačiau juo mažesnė tauta, juo labiau savarankiškesnių, veiksmų ir tvirtesnių asmenybių turi turėti.

Kas galėjo lietuvių dvasios gajumą ir veržlumą užgnaužti vergijos laikais? Lietuvių kovoj, veržėsi į šviesesnius rytojus. Vergiško tylymo, vergiškos kančios, bevalio pasidavimo jėgoms nežinojo. Jo dvasia nepripažino nenugalimų kliūčių, nes jame visada gyveno paskirti bylanti dvasia.

Sunkus spausdinto lietuviško žodžio kelias ir pagaliau nepriklausomybės kovos davė lietuvių tautai visą eilę taurios dvasios didvyrių, kurie iškovojė teisių nepriklausomai gyventi. Savo kraujo ir darbo auka jie pastatė mūsų tautai laisvės aukurą, kuris švietė Lietuvai 22 nepriklausomo gyvenimo metus.

Kilniadvasių didvyrių ir pasiryžėlių lietuvių tautai niekad negali pristigti. Istorija kalba mums, kad tam tikrais laikotarpiais jie ateina sustiprinti mūsų tautos žygių dėl geresnės ateities, ateina sustiprinti ir įdiegti savo tautiečiams nepalaužiamą troškimą ir vilties dėl skaidresnės tautos ateities.

Kovoj dėl laisvės ir nepriklausomybės lietuvių tauta parodė be srovų ir paviršių skirtumo didelę dvasios vienybę ir ją parėmė ne tik žodžiais, bet ir ryžtingu darbu, krauju ir pasiaukojimu.

Bet antrojo pasaulinio karo politiniai sukuriai vėl atnešė lietuvių tautai sunkias ir skaudžias gyvenimo dienas. Nū-

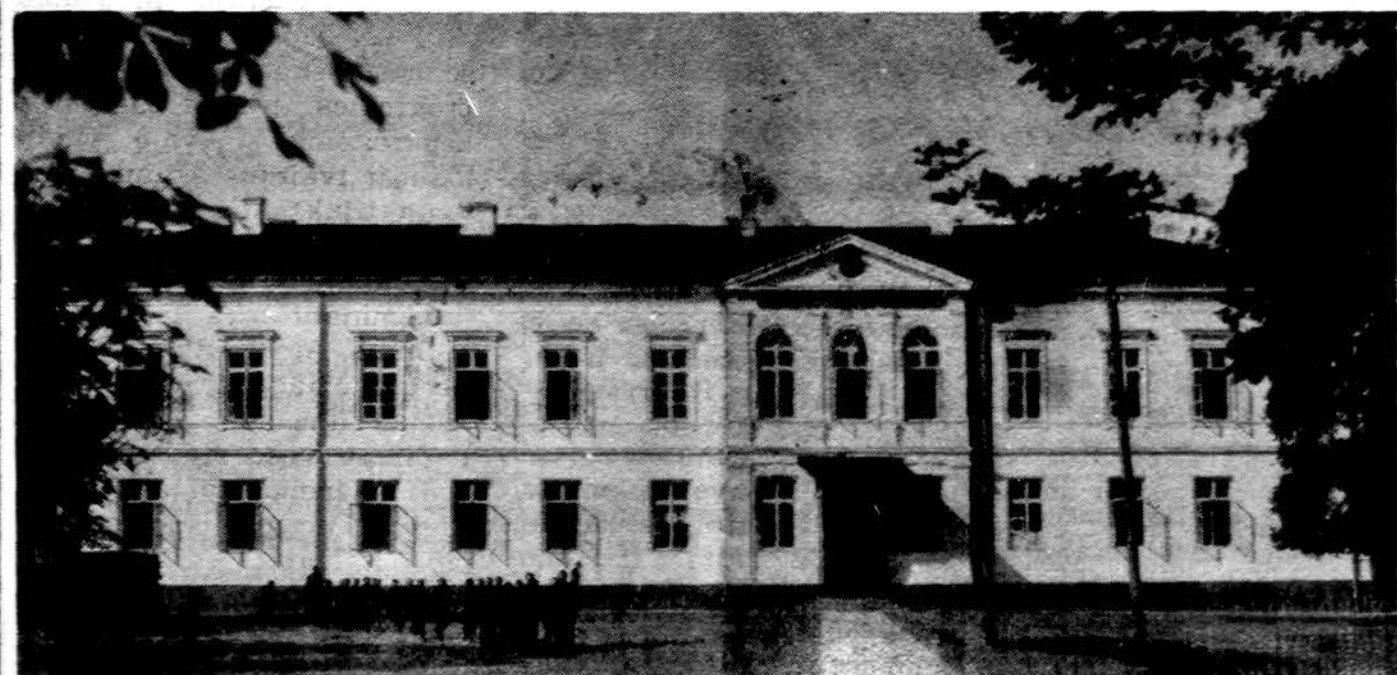
dien Lietuva pavergta sovietų komunizmo, tačiau mūsų tautos idėjos, dėl kurių daug kraujo išlieta, dėl laisvės simtai tūkstančių naujų kapų supilta, yra ir bus gyvos. Lietuvių tauta nenori vergauti, ji nori toliau augti, veikliai ir sąmoningai dalyvauti laisvojo pasaulio bendrame sukuryme.

Stipri lietuvių asmenybė daro lietuvių tautą atsparią ir ryžtingą, ji atstovauja Lietuvos garbei. Todėl auklėti lietuvių asmenybę yra ne tik mūsų rūpestis, bet ir pareiga. Visuomeninė veikla ugdo lietuvių asmenybę, stiprina jo visuomeniškumą. Pareiškiama gyva ir sveika lietuvių viešoji nuomonė yra sėkminga veiklos talkininkė.

Pasaulį stebinti ir pagarba nusipelninti galim tik karšta tėvynės meile, tautiniu susipratimu, nenulistanu darbu ir kilniu pasiaukojimu kovai dėl laisvės. Tai yra dorybės, kurios, sujungtos su mūsų medžiaginiu pasirušimu ir pajėgumu, padės mums tikslą pasiekti.

Reikia semtis stiprybės iš savo tautos praeities, prisiminti jos vargus, kovas ir garbingus žygius. O juose rasime geriausią pavyzdį, kaip buvo kovojama ir kaip reikia dirbti, kovoti dėl tautos laisvės ir jos garbės. Patirsime, koks didingas savo pasiryžimu, narsumu ir tvirtumu buvo senovės lietuvis, kaip jam geriau buvo mirti karo lauke arba šokti į liepsnų jėgą lauką ir žūti, negu priešingai negarbingai vergauti. Tai ne be priežasties dr. V. Kudirka Lietuvą vadina didvyrių žeme.

Kuo labiau įtempim savo energiją, kuo daugiau nugaleisim mums kartais nelengvų pareigų ir uždavinių, kuo daugiau auosim Lietuvos

Marijampolės gimnazija Nepriklausomybės laikais

MARIJAMPOLĖS GIMNAZIJA

RYGIŠKIŲ JONO GIMNAZIJS
1867 - 1918 m. LAIKOTARPIS
Redagavo J. Augustaitytė - Vaičiūnienė

38

Taigi P. Kriaučiūnas, būsimasis mokytojas, baigė gimnaziją jau kovojančiu lietuviu. Pirmąjį lietuvišką žodį nuo scenos iškilnių salė ir joje esanti visuomenė išgirdo iš jo. Jis, baigęs gimnaziją, dar daug mokysis, galvos, skaitys, krausis mokslinį kraitį ir neš, kur tik galės, svarbiausia, lietuviškąją dalį.

Esant dir. Adrianui Abramovičiui, Kriaučiūnas skiriamas į Marijampolės gimn. mokytoju ir čia prisaikdinamas kuo ištikimiausiam tarnauti carui, jo įpėdiniui, pilniausiai neribotu supratimu ir galutiniausiu kraštutiniu ginti, vykdyti ir saugoti visus įstatymus (žiūr. priėmimo dokumentus). Taip K. 1881 m. rudenį grįžta į tą pačią gimn. būdį lotynų, graikų ir lietuvių k. mokytoju, su pridėtomis klasės auklėtojo, knyginko pareigomis, atlyginimu apie 300 rublių per metus. Ateina mokėdamas 8 kalbas — lietuvių, latvių, lenkų, rusų, lotynų, graikų, vokiečių ir prancūzų. Išimtinai gražiai šneka lietuviškai, — kruopščiai nuo svetimybų apvalyta, savo paties naujadarais papildyta lietuvių kalba.

Ateina gliai ir plačiai išimokslinęs, nepaprastai daug skaitęs, turėdamas didelį patyrimą, „lietuviškoji retenybė“. Jis atsineša Seinų kunigų seminarijos pažymėjimą, Petrapilio dvasinės akademijos ir Varšuvos universiteto klasinių kalbų mokytojo diplomą, gautą 1881.XI.1 d.

Sis dvigubas aukštojo mokslo lietuvis, kalbininkas ir teologas, buvęs priėjęs prie aukuro (altoriaus) laiptų, bet netaps kunigu, kad nereikėtų išvykti svetur atidirti už gautą stipendiją(1), dabar atsisot prieš klasę vaikų, jaunuolių — kilusių daugiausia iš lietuviško kaimo. O ir iš jų jau yra bepradedančių apsieitauti svetimais mairais, paliestų nutautėjimo grėsmės.

Būdamas ne tik gilaus turinio, bet ir kilnios, taurios patriarchiškos išvaizdos, nepriklausęs ir nepriklausas jokiai partijai, kaip tik tautai, jos atspindys, tiesus pavyzdys, patriotas, šimtaprocentinis idealistas, pajėgs veikti ir kreipti auklėtinius reikiama linkme.

Deja, jis gauna lygiagrečias klases (tik kartais patenka pagrindinė). O jos visokių atvejų pirmiausia gali būti uždarytos, ir jų mokytojas likti be darbo, ypač jeigu jis neparodys reikiamos ištikimybės carui, jo įpėdiniui, politikai ir bus žalingas provokavimui. O Kriaučiūnas pasilikio katalikas. Jį matydavo per mokinių pamaldas ar per sumą tarp kaimo žmonių parapijos šventovėje, atsivertusį lietuviškąjį Aukso Altorių. Jis neišlaikė priešais patvirtinto pasizadėjimo griežtai laikytis tik aukščiausios vadybės pripažintų vadovėlių (lietuvių kalbos), nusi-

(1) Baigęs Seinų dvasinę seminariją, nenorėjo likti eilinio mokslo kunigu, o buvo pasiryžęs įsigyti aukštąjį mokslą. Pats neturėdamas tam lėšų, būdamas pažangus ir labai gero elgesio klierikas, tikėjosi būsiąs išrinktas studijuoti valstybės lėšomis Petrapilio dvasinėje akademijoje. Kiekviena vyskupija galėjo tenai siųsti kasmet po 3 išrinktus geriausius klierikus, būsimuosius kunigus. Seinų seminarijos lenkiška vadovybė Kriaučiūno neįsiraiko. Tada jis, gavęs tokį paskyrimą iš Mogilevo (vysk. Būčio parodymu Žitomiro) vyskupijos, akademiją baigė, bet turėjo joje pat vyskupijoje likti kunigauti. Manoma, kad ir todėl būti kunigu atsisakė ir, gavęs atleidimą iš kunigų luomo dėl stokos pašaukimo, tapo mokytoju.

Rimties valandėlei

VIENYBĖ SU KRISTUMI

Kad pasauliečiai atliktų savo misiją Bažnyčioje, reikia visos eilės sąlygų, būtinų tokiam svarbiu uždaviniui. Pirmoji tų sąlygų, pagrindas visų kitų, yra vienybė su Kristumi, kas bendrai asketikoje vadinama „malonės stovykla“.

Ir aišku dėl ko. Juk pakeisti pasaulį, kad jis derintųsi į Dievo planą, gali ne pavieniai pasauliečiai, ne jų visuma, kurią vadiname „socialine klase“, bet Bažnyčia, tai yra Kristus, kuris tam uždaviniui naudoja kai kuriuos Bažnyčios narius, šiuo atveju pasauliečius. Tačiau norint būti tinkamai pasaulio pašventinimo įrankiais, būtina vienybė su Kristum. Taip pasaulietis, kad galėtų būti tinkamu Kristaus įrankiu, turi būti su juo vienybėje arba malonės stovyklėje. „Nuo manęs atsiškyrę, jūs negalite nieko nuveikti“ (Jon.15.5), išpėja Kristus.

Būti su Kristum reiškia tokį ryšį, kuris panašus į vynuogių šaką, sujungtą su kamieniu. Kol šaka yra sujungta su kamieniu, ji gauna syvus iš kamieno. Nuo jo atkirsta, ne tik neneša vaisiaus, bet dargi miršta, nudžiūsta.

Atskirtas nuo Kristaus krikščionis miršta, netenka dvasinės gyvybės. Teisingai tad Vatikano II susirinkimas tvirtina, kad pasauliečiai turi atskleisti Kristų kitiem „visų pirmą savo gyvenimo liudijimu, spinduliuodami tikėjimu, viltimi ir meile“ (Lumen Gentium,31 n.). Pasauliečio veikla žemiškoje srityje randa savo veiklos centrą teologinėje srityje.

Vatikano II susirinkimas labai tiksliai nurodė ryšį tarp teologinio pasauliečio gyvenimo ir pasaulio pašventinimo. „Pasauliečiai, kaip Kristui pašventi ir Šventosios Dvasios patepti, yra nuostabi būdu šaukiami ir aprūpinami, kad juose būtų visuomet gaunamas gausus Dvasios vaisius. Visi jų darbai, maldos ir apaštalavimo užmojai, jų santuokinis bei šeimos gyvenimas, kasdieninis darbas,

laisvimui ir savo gimtojo krašto gerovei bei garbei, tuo labiau atspalaiduosim nuo įprasto aimanavimo, neryžtingumo.

Ko tauta vieningai ir ryžtingai siekia, to visada pasiekia. Tik svarbu, kad jos siekimus lydytų visų jos vaikų susiklausymas, rūpestingumas, pasirušimas ir vieningas darbas.

kalto dėstydamas ne vien lietuvių kalbą, bet Lietuvos istoriją ir skelbdamas tautinę tiesą.

P. Kriaučiūno, mokytojo, darbo pradžia — priešaušris (1881). Rusijos carų sostą jau buvo pagrauzęs sukilimas (1863). O Lietuvą už tą sukilimą ištikęs kerštas, apsiėmęs didesne priešpauža ir atėmimu spaudos. Tačiau pavasaris einantis „Karpatų kalnais“ pranašavo ir Lietuvai laisvę. Nors tautos dalis dar tebėmiegojo, kita — snūduriavo, trečioji atsimindavo caro vertingą dovaną: palyginus geromis sąlygomis Sūdovos krašto atleidimą nuo baudžiavos. Bet buvo ir praregėjusių ir toliau jų vis daugiau pradėjo rastis. Toliau žvelgiantieji lietuvių veikėjai, lenkiantieji laiko dvasią ir gyvenimą, matė baltuojančius ir Lietuvos tamsius padangės pakraščius. Bet įsisenėjusi lenkybė Lietuvos didesniuose miestuose vis tebuvo veiksminga ir godi lietuvių suvirškinti. lenkai puikiai mokėjo naudoti spaudos uždraudimą savo naudai. Rusų administracija su jais varžybose turėjo būti budri veikėja, psichologė ir tikinti „ko nepadarė rusiškas kargas, turės padaryti raidė“. Marijampolės gimnazijos mokymas ir auklėjimas ir dabar tebėra tvarkos ir drausmės varžtuose ir bus vis griežtinamas.

P. Kriaučiūnas čia atėjo pasiryžęs laukti užtvaras ir sklaidyti debesis, beužstojančius mokiniams tekančią laisvės Aušrą. Jis, atsistojęs prieš lenkų siekius ir Rusų imperijos galybę, susitelkę visas savo jėgas laimėti, pirmiausia įpustymu lietuvių ugnies ir, vėliau, iš jos užsidegusia kova. Jis žinojo, kad „šventoji ugnis greičiausiai išsideda, įmetus jos kibirkštį į vaiko mokinio širdį“, taip suformuluavo K. Samajauskas vieną P. Kriaučiūno mokytojo sūkių. Svarbiausia, kad jis laimėjimu tikėjo pats ir tuo tikėjimu pajėgė užkreisti mokinius, nes jo tikėjimas buvo pagrįstas darbais.

(Bus daugiau)

PAŽINTIS SU DR. ELIZ. DRAUGELIU.

BERNARDAS ŽUKAUSKAS

A. A. dr. E. Draugelis

1981 m. spalio mėn. 13 d. „Draugo“ 230 nr. tilpo žinia, kad to mėn. 8 d. Brazilijoje netoli Sao Paulo mirė a. a. dr. Elizejus Draugelis. Velionis buvo gimęs 1888 m. balandžio 11 d. Bardauskų km., Gižų val., Vilkaviškio aps., kur jo tėvas Petras buvo pradžios mokyklos mokytoju ir slapto lietuviškos spaudos platinėtoju. Baigęs pradžios mokyklą, Elizejus įstojo į Marijampolės gimnaziją, kurią 1909 m. baigęs, Maskvos universitete studijavo mediciną. Augęs gausioje katalikiškoje šeimoje liko susipratęs kataliku. 1910 m. ten įsteigė lietuvių stud. katalikų „Rūtos“ draugiją, kuriai ir pirmininkavo.

1911 m. Pranui Dovydaičiui pradėjus redaguoti „Ateitį“ jis jam talkino ir nupiešė „Ateities“ vinjetę.

Baigę gimnaziją ir atvykę į Maskvą studijuoti, ateitininkai kurį jungėsi į „Rūtos“ draugiją. Jon išjungė: P. Grajauskas, Vyt. Endziulaitis, Zigmas Starkus, Kaz. Bizauskas, Avižienis ir kt., vėliau tapę žymiais valstybininkais.

Dar būdamas gimnazijoje, pradėjo bendradarbiauti spaudoje ir, kol leido sveikata, tą darbą tęsė visą gyvenimą. Po rašiniams ir straipsniams dažnai pasirašinėdavo K.K. Lizdeika. Ta praverde buvo žinomas ateitininkų tarpe.

1914 m. baigęs medicinos studijas, buvo mobilizuotas ir paskirtas karo fronto gydytoju. Iš tarnavęs fronte trejus metus, iš tarnybos pasitraukė ir persikėlė į Voronežą, kur buvo paskirtas ligoninės vedėju. Išėjęs iš kariuomenės dėvėjo tą pačią aprangą, tik be kariškų ženklų.

Santykiuose su moksleiviais mandagus, švelnus, draugiškas ir ypatingai nuoširdus. Nuoširdumu pasižymėjo visi to meto vyresnieji ateitininkai: Vyt. Endziulaitis, kun. M. Krupavičius, L. Bistras. Atvykęs Voronežan ir juos susitikęs tamprūs ryšius sumezgė su ateitininkų vadovybe. Tas nuoširdumas mus vėžėjo. Todėl, esant reikalui, nesivaržydami juos lankėme, naudojome jų patarimus. Pirmon eilės gausios paskaitos. Jie visi mielai dalinosi turimomis žiniomis.

Po 1917 m. birželio m. Ateitininkų konferencijos, man teko būti Ateitininkų centro valdybos išdinininku. Moksleiviai buvo neturintys, o pinigai buvo reikalingi pašto išlaidoms bei kitiems reikalams, pvz. įsigyti geografo ir popieriaus spausdinti „Ateities“ pakaitalą „Inkarą“. Tam reikalui buvo ruošiami koncertai ar vakarėliai su vaidinimu. Jų metu svečiams būdavo dalinamos meniška išpuoštos programos. Atjausdami moksleivių reikalus, svečiai savo nuožiūra duodavo didesnę ar mažesnę auką.

1917 m. vasarą kilo sumanytas miesto teatre suvokti viešas koncertas. Koncertuoti manėme pakviesti žymius menininkus: buvusį švietimo viceministrą pianistą Kolcovą, operetės vadovę solistę Alezij Volskają, tuo metu Voroneže gyvenusį solistą A. Kutkų.

Man buvo pavesta kontaktuoti pianistą Kolcovą. Suvočiau, kad nedera gimnazistui kviesiti koncertuoti buvusį caro švietimo viceministrą. Kreipiausi į dr. Draugelį padėti tą misiją atlikti. Jis be žodžio sutiko. Minėtas pianistas koncertuoti nesutiko. Nesėkmė lydėjo A. Matulaitį, valdybos pirmininką su chorvedžiu A. Vaičiūnu, kontaktavusiais sol. A. Kutkų ir Alezij Volskają. Teko ruošti savybės koncertą, kurio programą atliko choras, moksleivių styginis orkestras ir mergaičių duetas bei deklamacijos.

1917 m. rudenio krik. demokratų centro komitetą perkėlus Voronežan, dr. Draugelis buvo kooptuotas jo nariu. Suskilęs Rusijos lietuvių Seimas išsiskyrė, nesukūręs bendros politinės vadovybės. Lietuvių karių sąjungos centro komitetas, susirūpinęs tokios vadovybės sukūrimu, pakvietė tris žinomus lietuvius patriotus: dr. K. Grinių, Joną Jablonskį ir Praną Mašiotę pavesdamas jiems tokia vadovybę sukurti iki 1917 m. rugsėjo 30 d. Dr. K. Grinius gyveno Kaukaze ir dėl vykstančių kovų baltųjų su bolševikais Voronežan atvykti negalėjo. Jonas Jablonskis - ligonis. Pranas Mašiota dėsė. Tuo tarpu karas ejo į pabaigą. Reikėjo rūpintis Lietuvos laisvinimo reikalais ir tremtinių grąžinimu. Tremtinių grąžinimu ėmė rūpintis Liaudies sąjunga šiaurėje paskyrusi savo igaliotinius: Polockę - kun. S. Draugelį ir Sebežę - Petrą Karvelį. Nesant kam politinę vadovybę organizuoti, to darbo ėmėsi kun. M. Krupavičius su Vyt. Endziulaitiu. Jiedu tarėsi su partijų vadais. Jų rūpesčiu buvo suorganizuota Vyriausioji Rusijos lietuvių taryba. Jos nariu buvo ir dr. E. Draugelis. Tarybos būstinė buvo sekretoriaus ir reikalų vedėjo dek. Jul. Jasienskio bute. Po bolševikų perversmo, taryba kurį laiką veikė netrukdoma. Jos svarbiausias rūpestis buvo tremtinių grąžinimas Tėvyne. Tuo reikalu buvo paruošti ir atspausdinti asmens pažymėjimo lapai lietuvių, rusų ir vokiečių kalbomis. Tokie pažymėjimai ypač buvo reikalingi perėjus demarkacinę liniją vokiečių pusėn.

Dideliuose miestuose vyksiant bolševikų perversmą, Petrapilyj, Maskvoj, Kieve vyko labai smarkios, kruvinos kovos. Ypač smarkiai bolševikams priešinosi karo mokyklų junkeriai. Lietuviai junkeriai stengėsi nuo tokių kovų atsipalaiduoti. Du Kievo karo mokyklų junkeriai, atsipalaidavę iš kovų, atvyko Voronežan. Juos patalpino bendrabutyje ir laikinai maitino iš bendro kaitalo. Bet taip daryti buvo galima tik trumpą laiką. Jų reikalai kreipiausi į dr. Draugelį, kuris juodu priėmė ligoninės sanitarais. Tuo būdu buvo išspręstas jų egzistencijos klausimas. 1918 m. savaratoje buvo suauktas Rusijos ateitininkų pasitarimas. Ta proga ateitininkų valdyba suruošė naujų metų sutikimą. Sutikant Naujuosius metus, kalbą pasakė dr. Draugelis. Savo žodyje jis prakeikė senuosius metus už gausiai praliėtą ir liejamą kraują, už patirtas kančias, vargą, skausmą ir t.t. Bet čia pat juos laimino už įgytą mokslą, patyrimą, už vargą užgrūdintą ryžtą kovoti dėl Lietuvos laisvės, už viltį sulaukti laisvos Tėvyinės. Linkejo naujais metais visiems laimingai grįžti Tėvyne, ryžtingai ir drąsiai kovoti dėl jos laisvės. Jaunimo širdyse liepos mėn. viltis ir degė ryžtas.

Toje nuotaikoje slinko dienos. Bolševikai ir jų talkininkai aušrininkai (Butkų Juzė ir

kit., išskyrus mažumą nepaslinkusių socialinės revoliucijos keliu) ruošė tremtinių mitingus norėdami rasti jų pritarimą užgrobti Lietuvį draugijos nukentėjusiems nuo karo šelpti Centro komiteto valdomas lėšas ir turtą (spaudą, bendrabučių baldus, virtuvinių rakandus ir t.p.). Mitinguose tam buvo sėkmingai pasipriešinta. Tą jis pasiekė smurto keliu. Atėjo eilė smurtu likviduoti Vyriausiąją Rusijos lietuvių tarybą. Nuo 1918 m. sausio mėn. 1 d. jos pirmininku buvo adv. M. Slezevičius, o reikalų vedėju dek. Jul. Jasienskis, kurio bute talpino si tarybos raštinių ir archyvas.

1918 m. sausio mėn. 23 d. raudongvardiečiai kėsinosi sumti viename su dek. Jasienskiu, bute gyvenusi Tarybos narių kun. M. Krupavičių. Laimė lėmė, kad jis nebuvo namie. Jie padarė kratą ne tik Krupavičiaus kambaryje, bet ir dek. Jasienskio bute. Kratos metu paėmė Tarybos antspaudus, kai kuriuos raštus, asmens pažymėjimų lapus. Dek. Jasienskio neareštavo. Sausio 24 dienos vakare atvykę raudongvardiečiai suėmė dek. Jasienskį ir pas jį pripuolė atsilankiusius dail. Adomą Varną ir Liudą Dauksą. Kun. M. Krupavičius sužinojęs apie jo iškankius nelauktus „svečius“ namo negrįžo, nakvojo pas kun. A. Astrauską. Lietuviškos dvasios aušrininkas Alfonsas Mickevičius sužinojęs, kad rengiamasi sumti kitus Tarybos narius, o kun. Krupavičius revoliucinio tribunolo nuteistas mirtin, painformavo savo simpatiją ateitininkų, kurie apie tai pranešė ateitininkų vadovybei. Su valdybos pirmininku Antanu Matulaičiu stengėsi įspėti Tarybos narius apie gresiantį arešto pavojų. Dr. Draugelis slėptis atsiskė nenorėdamas palikti pavojų žmonos Julijos su mažu kūdikiu. Tą dieną buvo sumti adv. M. Slezevičius, dr. E. Draugelis, Martynas Ycas, mok. Juozas Vokaitis ir mok. Zigmas Zemaitis. Protestuoti prieš vykdomus areštus ir laikraščio „Lietuvių Balsas“ uždarymą ateitininkai tą vakarą suaukė mitingą. Mitinge kalbėjusius moksleivius: Antaną Kubilių, Juozą Gražulį, Petrą Jočį, Kazį Pašį, Juozą Petrusauską - Petronį, ir Juozą Zubricką naktį areštavo. Kitą dieną buvęs pasislėpęs kun. Pr. Penkauskas pats pasidavė. Pasišalinęs į Kozlovą (dabar Miturinską) kun. M. Krupavičius sužinojęs apie jo gyvybę gresiantį pavojų, persirengęs rusų kariu išvyko į Lietuvą, kurio po vargingos kelionės laimingai pasiekė. Adv. M. Slezevičius ir Zigmas Zemaitis iš kalėjimo buvo paleisti po dviejų savaičių, o visi kiti po mėnesio.

Išėjęs iš kalėjimo dr. Draugelis grįžo prie savo pareigų ligoninėje, nesisalindamas nuo politinio darbo. Minint krik. demokratų partijos skyriaus metinę sukaktį, kurioje dalyvavo ir dr. Draugelis, savo žodyje priminiau, kad tik vienerių metų pakako pamatyti, kas liaudžiai neša ne tik baudžias, bet net vergijos pančius. Daktaras žodį pagyrė.

1918 m. vasarą dr. Draugelis šeima grįžo Lietuvon ir apsigyveno Marijampolėje. Tų metų liepos 23 d. buvo kooptuotas Valstybės Tarybos nariu.

Grįžęs iš Rusijos, Marijampolėje, Blaiybės name apsigyveno abiturientas Antanas Matulaitis. Jis rūpinosi katalikų kultūrine ir politine veikla. Jo rūpesčiu dar vokiečių okupacijos metu Marijampolėje buvo įkurtas slapta krik. demokratų židyns. Jam priklausė Marijampolėje gyvenę katalikai inteligentai. Atvykęs test gimnazijos mokslo, apsigyvenau su Antanu viename kambaryje. Teko talkinti jo veikloje. atsinaujino santykiai ir su dr. Draugeliu.

Po Vokiečių kapituliacijos, 1918 m. lapkričio 11 d. okupacinis režimas žymiai sušvelnėjo. Politinė veikla suintensyvojo. Kuriantis miesto tarybai dr. Draugelis buvo išrinktas jos nariu, o 1918 m. gruodžio 20 ligi 1919 m. kovo 23 d. - miesto burmistru.

Kai vokiečiai kėsinosi išgabenti iš Kvietiško dvaro Vokietijon 33 treigius kumelius, mudu su Antanu Staugaičiu nuvykę į minėtą dvarą paraginome darbininkus neleisti nikoti dvaro turto.

Mitingui vykstant, atvyko dvaro ūkvedys vietinis vokiečių vedinas Amtsvorsteher ir apie tuziną kariu. Mitinge dalyvavo daugiau šimto pajėgių darbininkų ir didelis būrys šeimos narių. Amtsvorsteher įsakė miniai išsiskirstyti, bet darbininkai jo neklausydami apsupo vokiečius tvirtu ratu. Vokiečiai matydami darbininkų grėsmingą nuotaiką ir pavojų, kad gali būti nuginkluoti, norėdami juos nuraminti, pažadėjo ordinariją ir kitą atlyginimą pakelti 100%. Bet darbininkų tuo nesuviliojo. Paprašius leidimo darbininkus nuraminti, juos įtikinęs, kad smurtu nieko nepasieks. Vokiečiai pasitraukė niekam nieko nedarydami. Bet sekanti sekmadienį mane suėmė ir uždarė kalėjimą. Miesto Tarybos, ypač dr. Draugelio rūpesčiu iš kalėjimo paleido už 10.000 Rm. užstatą, kurį inėš miesto valdyba.

1919 m. sausio 15 d. gimnazijos moksleiviai ir kiti jaunuoliai išvyko savanoriais į kariuomenę Lietuvos kariuomenę. Dr. Draugelis persikėlė į Kauną 1919 m. kovo pabaigoje, kur Raudonojo Kryžiaus pavedimu karmelitų apleistose patalpose suorganizavo ligoninę.

1919.X.9 ligi 1920.VI.19 Laikinosios vyriausybės Vidaus reikalų ministras E. Galvanauskas kabinete. 1920.V.15 Steigiamojo seimo narys. Sekančiojo Seimo narys ir II-o Seimo sekretorius. Seimui esant pirmininkavo: Krašto apsaugos, Administracijos, Savivaldybių, Darbo socialinės apsaugos ir kt. komisijoms.

Primenant dr. Draugelio prielankumą ir nuoširdumą, kai 1920 m. VI.15 d. baigiau brandos atestatui egzaminus, per apskrities viršininką pasiūlė Darbo inspektoriatu tarnybą. Pasiūlytą pareigų atsiskaitau, nes turėjau pažadėtą tarnybą Kaune.

Iškilus Želigowskio avantiūrai, antru kartu stojau savanoriu kariuomenėn. Pradžioje buvau Lietuvos gynimo komiteto žinioje, o Karo mokyklos IV laidos mokslui prasidedant stojau Karo mokyklon. Jau esant karo mokykloje, spalio 17 d. Bobriškių km. lenkai partizanai sunkiai sužeidė lietuvių partizanų vadą Steigiamojo seimo narį lt. Antaną Matulaitį, kuris nuo žaizdų mirė ir buvo laidojamas Marijampolės kapinėse. Labai norėjau dalyvauti artimo draugo laidojime. Jaučiau, kad Karo mokyklos viršininkas ir laidotuves neišleis. Išėjęs į miestą, paskambinau dr. Draugeliui, pasiguosdamas noru dalyvauti Matulaičio laidojime. Mano su a. a. Matulaičiu santykiai jam buvo gerai žinomi.

Jam užtarus, kitą dieną Krašto apsaugos ministras pulk. K. Žukas įsakė Karo mokyklos viršininkui išleisti ir laidotuves ne tik mane, bet ir mano nurodytus kariūnus. Į laidotuves vyko viso arti 12 kariūnų. Iki Vilkaviškio vyko traukiniu, o iš ten iki Marijampolės - pėsti.

1926 m. dr. Draugelis grįžo prie privatos gydytojo praktikos, bet greitai buvo paskirtas Sveikatos departamento direktorium. Tuo metu ėjau Pilių apsaugos dep-tės spaudos referento pareigas, bet buvau Sveikatos dep-to kanceliarijos viršininko etate. Departamento direktorius dr. Draugelis reikalavo mane grąžinti į turimą etatą eiti pareigas. Ministras Vl. Požela partiniais sumetimais, matomai iš atminties jam nebuvo išdėdęs skaudus pralaimėjimas mitingų Kudirkos Naumiestyje prieš rinkimus į Steigiamąjį Seimą, todėl manęs ne tik negrąžino į mano turimą etatą, bet atleido iš tarnybos neįmokant tuomet įprasto mėnesinio atlyginimo.

1927 m. liepos mėn. pasitraukęs iš Sveikatos dep-to direktoriaus pareigų, dr. Draugelis ligi 1928 m. kovo mėn. buvo Kauno ligoninės vyr. gydytoju. Tuo metu iš politinės veiklos buvo pasitraukęs. Būdamas seimų atstovu priklausė Ūkininkų sąjungai ir buvo vienas iš jos vadų. Ūkininkų s-ga, norėdama patenkinti ūkininkų medžiaginius reikalus, steigė vartojimo kooperatyvus, liaudies bankus, pienines, vaisių ir linų perdirbimo punktus, produktų supirkimo sandėlius, kurie aprūpindavo ūkininkus jiems reikalingais padargais, sėklomis, trašomis ir pan. Kad sudarytų apyvartai reikalingą kapitalą, iš ūkininkų buvo paimti vadinamieji draugiški vekseliai ir deponuoti Lietuvos banke. Po perversmo, susikompikavus politinių partijų santykiams, Lietuvos bankas nutraukė Ūkininkų sąjungai kreditus. Ūkininkų s-gos bankas nepajėgė diskontuoti vekselių išpirkti. Lietuvos bankas išvaržė kai kurių ūkininkų ūkius. Prokuratūra iškėlė Ūkininkų sąjungos vadovybei ir jos banko valdybai baudžiamąją bylą. Vadovybės nariui St. Šilingui byla nebuvo keliamo. Po perversmo jis buvo Teisingumo ministras. Kauno apygardos teismas daugumą kaltinamųjų išteisino. Dr. Draugelis buvo nuteistas ir kalėjime išlaikytas nuo 1929 m. spalio iki 1930 m. kovo mėn. Jis buvo sufabikuotos politinės bylos auka.

Nuo 1932 m. iki bolševikų okupacijos buvo Suv. Kalvarijos psichiatriinės ligoninės direktorium. Pasitraukęs nuo antrosios bolševikų okupacijos, Vokietijoje, Hanoverio rajone kelių stovyklų UNRRA vyr. gydytojas. 1947 m. išvyko į Braziliją, kur gyveno jo sesuo Ap. Čemarkienė. Kol buvo pajėgus, dirbo Sao Paulo universitete medicinos fakulteto asistentu.

Spaudoje bendradarbiavo nuo 1908 m. - „Viltys“, „Saltinyje“, „Ateityje“, „Garnyje“. Po karo - „Lietuvoje“, „Laisvėje“, „Ryte“, „Ūkininke“, „Darbininke“. Po rašiniams dažnai pasirašydavo

slapyvardžiu „K. K. Lizdeika“. Parašė dramą „Vergas“ ir komediją „Slidžiais takais“.

Gyvendamas Pietų Amerikoje bendradarbiavo Brazilijos ir Argentinos lietuvių spaudoje ir retkarčiais „Drauge“.

Dr. E. Draugelis minėtas kaip ateitininkų sąjūdžio pirmūnas, vienas žymiųjų valstybininkų; žymų vaidmenį atliko sveikatingumo plotmėje. Spaudoje įžvalgiai gildeno iškilusias problemas. Buvo aukštos moralės nuoširdas asmenybė.

Buvo vedęs Juliją Čepulytę, tėvo Kazimiero Čepulio, OFM seserį. Mirė išgyvenęs 93 metus.

Muz. Fausto Stroljos vadovaujamas muzikinis ir vaidybos vienetas „Vaiva“ gruodžio 6 d. New York. Iš kairės: Regina Ruesch-Turnevičiūtė, muz. Faustas Strolia, Vincas Olsauskas, An-

LIETUVA IŠ AMŽIŲ GLŪDUMOS

Tokie buvo mūsų senoliai

JONAS MIŠKINIS

Lietuvių, jotvingių, prūsų ir latvių protėviai aischiai buvo atžvilgiu vieninga tauta. Jos vardas greičiausiai yra dirbtinis padaras ir yra jai pirmas vakarų kaimynų, kuriems jie atrodė rytiečiai. Sakoma, kad iš to kilo aischų pavadinimas. Šiais laikais išliko tik Aischų užuotėkio vardas, vokiškai Frischaft. „Is atmenamo meto, dar žilų senovė, kurios joks raštas nėra užrašęs, lietuvių padarmė ir jų giminačiai yra išskirti Baltijos pajūry. Todėl jų teisė eina iš senų senovės ir jie yra tikrieji jūros tėvonys“.

Deja, šis iš pirmos pažiūros neturtingas kraštas vilioje viliojo grobuoniškai nusiteikusius kaimynus. Tai buvo gintaras, kiek minkštesnis klimatas, kailiai, javai ir medus. Piktieji iš prigimties, žiaurios gamtos vaikams skandinavam ramūs ir paslankūs aischiai, atrodė, esą lengvas grobis. Jie puolė jų gyvenamą kraštą, kurė čia savo nausėdijas, apkrovė duoklėmis čiagimui ir ardė jų apsigynimo sistemą. Kad anų laikų aischiai sugebėdavo gintis ir gynimo tikslais burtis, rodo jau vėlyvos istorijos duomenys.

Pavyzdžiui 858 metais danai, sužinoję iš vargių (kiti juos vadina vikingais) apie rytų Baltijos turtais, bandė čia pasipiešyti. Rimbertas kroniką pažymi, jog danai bandė okupuoti vos tik iš skandinavų vergijos išlaisvinusius kūrų kraštą, bet nieko nepėję grįžo apulti. Vėliau Švedijos karalius Olafas išardė Jūrpilį, kur išblaškė apie 700 gyventojų. Apulė, kur jam priešinosi net 15.000 spėjusių ten subėgti gyventojų. Šiaurietiai tuo nesitenkino ir siekė upių slėniais giliau, jiems rūpėjo šiltųjų Juodosios jūros pakraščio derliai ir tenykščių miestų turtai.

Garsusis karas sujungė Dauguvos ir Dniepro aukštumus, anksčiau siekė Vislos, vėliai Ladogos ežerų, bet nieka-dos nelietė Nemuno. Priepietis ruožo. Matyt, čia jų buvo aptikta ryžtingas vietos gyventojų pasipriešinimas. Ir jie nepaprato tuo keliu naudotis. Tai gal buvo pirmas mūsų sentėvių karo laimėjimas. Profesoriaus K. Būgos many-mu, tų laikų lietuviai, iš dalies

slapyvardžiu „K. K. Lizdeika“. Parašė dramą „Vergas“ ir komediją „Slidžiais takais“.

Gyvendamas Pietų Amerikoje bendradarbiavo Brazilijos ir Argentinos lietuvių spaudoje ir retkarčiais „Drauge“.

Dr. E. Draugelis minėtas kaip ateitininkų sąjūdžio pirmūnas, vienas žymiųjų valstybininkų; žymų vaidmenį atliko sveikatingumo plotmėje. Spaudoje įžvalgiai gildeno iškilusias problemas. Buvo aukštos moralės nuoširdas asmenybė.

Buvo vedęs Juliją Čepulytę, tėvo Kazimiero Čepulio, OFM seserį. Mirė išgyvenęs 93 metus.

Naujų metų sutikti kelias numirėliai. Pasakojama, kad Šventionyse esąs namas, kur kadaise pietus valgė Napoleonas. Dvylitą valandą jis dabar pasirodė kaip šmėkla, švaistosi rankomis ir komanduoja savo kariuomenę.

slavų spaudžiami, iš dalies savo, kaip jaunos tautos, eks-pansijos vedami, veržėsi į šiaurę ir buvo stipriai kolonizavę dabartinę Latgalą. Tuo žygiu jie čia užkūrė kelią plėšikiškoms vikingų išskyloms ir privertė juos naudotis nepatogių šiaurės Ladogos keliu.

Patys jie, ilgą laiką vienoje vietoje gyvendami, smarkiai kito ir kultūroje. Pasak K. Būgos, metalų pavadinimai mūsų kalboje yra tiek saviti, kad, matyt, jie buvo mums iš seno žinomi. Tai nėra skoliniai nei iš germanų, nei iš slavų. Pavyzdžiui, palyginkime geležis - Eisen, železo, (auksas, Gold ir zoloto, varis - Kuper ir miedž. O lietuviškų žodžių kamienų, kaip valtis, tiltas, kirvis, ratas, apskiai aptinkama estuose ir suomiuose.

Mokslininkai aiškina, kad aischiams, kaip ir visiems europiečiams, tekdavo grumtis su gamtos nepalankumu, su įvairiais gaivalais, jūros potvyniais, viesulais, žvėrimis ir giromis, tas vertė europiečius intensyviai, smarkiai galvoti, o besilpotoje smegenyse per amžius veikė kūną ir ypač galvos kiaušą, praplatindami jį, kad kuo mažiau joje erdvių galėtų tilpti kuo daugiausiai, trumpai tariant, išminties. Drauge su kiaušo talpa augo ir smegenų vaizdumas ir tai turi aiškios įtakos dvasinių savumų išlavėjimui. Juo didesnis ir sudėtingesnis yra žmogaus vadovaujamas organas - galva, juo įvairesnė ir turtingesnė yra jo galvosena, jausmai ir ryžtingesnė jo valia.

Zvelgiant į šliuoto ir poli-ruoto akmens irankių epochos, bronzos ir geležies ginklų laikotarpį, išlikę gausūs radiniai liudija, kad lietuvių krašto žmonės palengva tobulėjo, kai tik užmezgė ryšius su tolimesnių kraštų gyventojais. Juk tų laikų milžinai, urnos su mirusių peles, laidojimo apeigos, visos tas išnykęs pasaulis, kiek jis lietuviams po kelių šimtmečių yra prieinamas, ir suprantamas, rodo, jog priešistorinių laikų Lietuvos gyventojai nebuvo žmonės šiurkštūs, laukiniai barbarai. Greičiau yra teisybė, ką apie juos rašė šiaurės apaštalas Breomos Adomas: „Aischiai būdavo visiškai tobuli, jei jie būtų krikščionys“.

Pasak dr. J. Basanavičiaus, jei arijų tautos laikytinos, lietuviams tarp arijų tektų pažinti pirmoji vieta, nes tik mūsų skiemuo „ar“ įeina į tokius kilnius ir reikšmingus žodžius, kaip artojas, arklas, artėjai. Artojų tarpe tie žodžiai turėjo neabejotinai didžiausią pagarbą ir artimai buvo susiję su pačios lietuvių tautos vardu. Lygiai taip pat žodžiai ugnis, ratas, bitė, alus, midus yra labai senos, priešbaltiškos kilmės.

Po daugelio amžių kramtymais apie lietuvių tautą pasakoma beveik tas pats: ramūs, rimti, svajingi, savivaldą judėjimuose, ryžtingi žygių, nors žygiui sunkiai sukeliami, ir tarp savųjų gana kalbūs. Linke į muzikinę kultūrą, pasižymi išlavintu skoniu, su kaimynais labai nuoširdūs ir svetingi, patikimi draugystėje ir tvirtai prieš savo žemes prisirišę. Tai tokie buvo mūsų senoliai.

Naujų metų sutikti kelias numirėliai. Pasakojama, kad Šventionyse esąs namas, kur kadaise pietus valgė Napoleonas. Dvylitą valandą jis dabar pasirodė kaip šmėkla, švaistosi rankomis ir komanduoja savo kariuomenę.

Domas Velickas

REDAGUOJA ST. SEMENIENĖ, 6507 TROY ST., CHICAGO, ILL. 60629. TELEF. (312) 925-5988

Ginos Čapkauskienės koncerto belaukiant: pokalbis su soliste

Sunku būtų surasti lietuvių Chicagoje, ar net Šiaurės Amerikoje, kuris nežinotų iškiliąsios solistės Ginos Čapkauskienės. Ji yra visų vertinama ir laukiama. Apie ją daug buvo rašyta ir dar daugiau būtų galima parašyti. Ji apkelia visą laisvą pasaulį ir visur koncertavo kur tik yra lietuvių kolonijos. Tolinioje Australijoje ji viešėjo du kartus, nepamiršo Europos lietuvių, o Šiaurės Amerikoje su dainomis ir arijomis praskambėjo skersai ir išilgai. Ji pati viena yra išleidusi savo plokštelę ir sekmingai ją išplatiniusi. Jau kuris laikas spūdoje pasirodo žinutės, kad Chicagoje yra sudarytas komitetas išleisti josios antrą plokštelę su orkestru. Šia proga, iškilus įvairiems klausimams, užkalbinamą pačią solistę Giną Čapkauskienę.

— Kas paskatino tave, Gina, šiam dideliui užmojui įreikduoti ir išleisti antrą plokštelę su orkestru?

— Turiu prisipažinti, jog išleisti antrą plokštelę nebuvo mano idėja. Kada baigiau platinti savo pirmą plokštelę, gavau daug pareikalavimų sekančiai plokštei. Gerai žinodama, kiek daug išlaidų susidaro leidžiant plokštei, ir kiek daug darbo bei laiko reikia pašvesti, didelio entuziazmo neturėjau, bet, kaip sakoma, moteriai pakeisti savo nuomonę yra leistina. Mintis išleisti plokštelę su simfoniniu orkestru kilo po koncerto Chicagoje, kuris buvo surengtas vietos Moterų Federacijos klubo. Daug dirbo B. Kožicienė, sudarant komitetą.

— Esu kanadiškė, nors ir JAV lietuviams nesvetima, kodėl komitetas buvo sudarytas Chicagoje? Kas jį sudarė?

— Kadangi visi dideli ir svarbūs darbai vyksta Chicagoje, tad ir šis planas kitur negalėjo būti įvykdytas. Komitetą sudarė šie asmenys: pirmininkas — Jonas Talandis, vicepirmininkė — Alina Lipskienė, sekretorė — Birutė Kožicienė, išdėstymas — Juozas Šulaitis, muzikinės dalies vadovas — Alvydas Vasaitis, reitalio ir banketo komisija — Marytė Remienė ir Matilda Marcinienė. Aukų ir prenumeratų komisija — Birutė Bagdonienė, Aldona Šulaitienė, Danutė Korzonienė, Ona Abramaitienė ir Kazys Pabedinkas. Spaudos ir radijo koordinatorių — Rimantas Dirvonis, o techninio paruošimo vadovai — Vladas Stropus ir Anatolijus Šlutas.

— Šiais infliacijos laikais, kiek tokios plokštelės išleidimas kainuos? Kaip sekasi komitetui telkti lėšas? Ar padeda kokie fondai, Kanados valdžia? Ar prisideda kitos lietuviškos vietovės ir kaip?

— Kiek plokštelė kainuos, — sunku šiuo metu tiksliai pasakyti. Didžiausios išlaidos, žinoma, yra orkestras. Tikimės gauti pagalbos iš fondų. Gauti pašalpos iš Kanados valdžios nėra vilčių, nes tai

Solistė Gina Čapkauskienė koncerto metu.

Nuotr. V. Maželio

asmeninis reikalas. Kanadoje jau sudaryti pagalbiniai komitetai. Mažesnėse vietose pavieniai asmenys renka prenumeras ir aukas.

— Kas koordinuos visus plokštelės techniškus darbus?

— Visa muzikinė našta tenka maestro Alvydui Vasaitiui: susitarimas su orkestru, tvarkymas muzikos ir Lietuvių operos choro paruošimas. Techniški darbai — Vladas Stropus ir Anatolijaus Šluto rankose.

— Gal dar per anksti kalbėti apie repertuarą, bet turbūt jau planuojate. Kuo jis skirsis nuo pirmosios plokštelės repertuaro?

— Repertuaras jau sustatytas. Šį kartą turėsime orkestrą ir operos chora, tad ir planai didesni. Vienoje pusėje bus arijos iš operų, kurias dainavau, ir iš jų publika mane prisimins, k.a. „Traviatos“ Violeta, „Lucia di Lammermoor“ Lucia ir kitos operos. Antroje pusėje bus lietuvių kompozitorių dainos, dainuotos koncertuose. Kompozitoriai jau ruošia dainoms orkestracijas. Kur bus reikalinga, prisidės ir Lietuvių operos choras.

— Ar plokštelė bus tik lietuvių kalba? Ar galvoji platinti ir amerikiečių tarpe?

— Plokštelėje viskas bus įdainuota lietuvių kalba. Ar plokštelė bus platinama amerikiečių tarpe, šiuo metu dar nežinau, bet kanadiečių tarpe tai tikrai.

— Jau dveji metai, kai negirdėjome tavęs Chicagoje, kodėl toks ilgas laiko tarpas? Ar šio koncerto, kuris bus sausio 24 d. Jaunimo centre, pelnas bus plokštelės išlaidoms dengti?

— Chicagoje nesirodžiau ilgesnį laiką, nes komitetas

Būk

Atverčiant naujų metų lapą, žmonėse įprasta paskelbti įvairias rezoliucijas, stengtis būti geresniais, pametant blogus įpročius, pasipuosti dorybėmis. Žodžiu, senoviškasis hamletiškas „būti ar nebūti“ vis dar yra šiuolaikinė mintis. Taigi...

Būk objektyvi savo priešams.

Būk lojali savo draugams.

Būk pakankamai stipri kasdien žvelgti pasauliui į akis. Būk tiek silpna, kad suprastum, jog negali atlikti viską viena pati.

Būk dosni tiems, kuriems reikalinga tavo pagalba.

Būk taupi savo pačios atžvilgiu.

Būk gerokai išmintinga suprausti, kad nesi „visąžinanti“.

Būk kartais kvailoka ligi tokio laipsnio, kad tikėtum stebuklais.

Būk visados greitai dalintis savo džiaugsmiais.

Būk daug greitesnė dalintis kitų vargais.

Būk vadove, kai pamatai kitų apleistą taką.

Būk sekėja, kai esi apsupta netikrumo rūkais.

Būk pirmoji pasveikinti oponentą, kurį laimi.

Būk paskutinioji sukritikuoti kolegę, kuri klysta.

Būk tikra, kur statai savo sekantį žingsnį, kad nesuklytum.

Būk tikra dėl savo finalo, nes galbūt žengi į priešingą pusę.

Būk mylinti ir suprantanti tuos, kurie tave myli.

Būk mylinti ir kantri tiems, kurie tavęs nemylė, ir jie gali pasikeisti.

O, svarbiausia, būk, kas esi — natūrali.

Išskirtinos moterys

Kaip ir kiekvienais metais, taip ir praėjusių metų pabaigoje, Gallup Poll paskelbė dešimtuką moterų, kuriomis amerikiečių publika labiausiai žavisi. Pirmoji yra Nancy Reagan, o ją seka britė premjerė Margaret Thatcher.

1981 m. išskirtinosios

1. Nancy Regan
2. Margaret Thatcher
3. Sandra Day O'Connor
4. Motina Teresė (iš Calcuttos, Indijos)
5. Betty Ford
6. Jacqueline Kennedy Onassis
7. Rosalynn Carter
8. Barbara Walters
9. Karalienė Elzbieta II
10. Jane Fonda

NEGALIU...

Negaliu linkėti niekam Laimės, džiaugsmo ir linksmybės.

Kai visi užgauti liekam Tos didžiausios neteisybės...

Kai banditai silpną smaigia

Ir, jo ašarom apsvaigę, Pergalės kantatą staugia,

Kruvinos taurės nebaigę... Tolimas

menę nepraleisti progos jos išgirsti. Bilietus prašome išgauti iš anksto Gifts International (J. Vaznelio) prekyboje — 2501 W. 71st Str., Chicago, IL 60629 arba pas komiteto narius.

Marija Remienė

Netoliese išvydau didelį dviračį, išdrišau užėiti ir pasižiūrėti, ar yra ten fortepijonas. Dvarininkai fortepijoną turėjo ir leido man skambinti. Jie buvo sužavėti mano muzika ir pakvietė mane su kitais ten buvusiais lietuviams nakvoti ir pailsėti. Po to laimingo nuotykiu pasiekiau Klagenfurto miestą Austrijoje ir ten pradėjau mokytojauti konservatorijoje. Vėliau ten pat koncertuodavau, viena ir su čeliu Dabšiu. Kai naciai mane paklausė, ką aš mėgstu skambinti, nesakiau jiems, kad mėgstu Chopiną, bet atsakiau: Schumanną. Savo tikrojo favorito jiems neatskleidžiau.

Laimingai sulaukusi karo pabaigos, vėl sėkmingai koncertavau ir susipažinau su inž. Šušiu, kuris mane tiesiog

Lietuviška eglutė puošiamą šiaudinukais Zinos Sinkevičienės (k.) ir Reginos Barauskaitės Melrose Parko viešojoje bibliotekoje, kurioje vedėjų yra Raimundas Lapas. Melrose Parke lietuviškoji kolonija yra mažytė (bet labai aktyvi), o didžiulia yra italai, su kuriais lietuviai labai gražiai sugyvena ir bendrauja. Šia nuotrauka buvo papuostas The Herald žurnalo (gruodžio mėn.) viršelis Melrose Parke prie Chicago.

Pianistė J. Rajauskaitė apie meilę muzikai

Pianistė prof. Julija Rajauskaitė, dr. Stasio Petrausko našlė, trumpas Kalėdų atostogas praleido Miami Beach, Floridoje. Prieš grįždama dirbti į savo piano studiją, ji pasakojė mūsų korespondentei savo įdomią biografiją.

Red.

Kai mamytė iš JAV-į nuvežė mane studijuoti Kauno konservatorijoje, buvau paauglė ir neblogai skambinau Chopino etudus. Muziką be galo mylėjau. Kauno konservatorijos direktoriumi tada buvo kom. Gruodis. Išgirdęs mane skambinant, tarė: „Tamstai labai pritinka skambinti“. Vėliau gyvenime patyriau, jog jis sakė teisybę: fortepijonas tapo mano pačios tąsa: fortepijonas ir aš — tai vienas kūnas.

Kauno konservatorijoje buvau stipendininke ir patekau į prof. Ružickio klasę. Jis rūpestingai pasirinkdavo pažangiuosius studentus. Dar tebebūdama konservatorijoje, pradėjau viešai koncertuoti, viena ir kaip akompaniatorė.

Konservatoriją baigus, karo metu su mamyte vargingai traukėmės arkliais į Vakarus. Naciai, mane pagavę, pristatė apkausi kasti. Mamytė žuvo bombardavimo metu.

Muzikos dėka — poilsis

Netoliese išvydau didelį dviračį, išdrišau užėiti ir pasižiūrėti, ar yra ten fortepijonas. Dvarininkai fortepijoną turėjo ir leido man skambinti. Jie buvo sužavėti mano muzika ir pakvietė mane su kitais ten buvusiais lietuviams nakvoti ir pailsėti. Po to laimingo nuotykiu pasiekiau Klagenfurto miestą Austrijoje ir ten pradėjau mokytojauti konservatorijoje. Vėliau ten pat koncertuodavau, viena ir su čeliu Dabšiu. Kai naciai mane paklausė, ką aš mėgstu skambinti, nesakiau jiems, kad mėgstu Chopiną, bet atsakiau: Schumanną. Savo tikrojo favorito jiems neatskleidžiau.

Laimingai sulaukusi karo pabaigos, vėl sėkmingai koncertavau ir susipažinau su inž. Šušiu, kuris mane tiesiog

Nausėdaitė Mae West rolėje

Blondinė aktorė Ann Jillian (Jūratė Nausėdaitė), trumpai atsilankiusi Chicagoje su savo buv. čikagiškiu vyru Andy Murcia, pareiškė amerikiečių spaudai, kad ji pradės vaidinti Mae West gyvenimo filmą pirmadienį Hollywoode. Jūratė vaidins svarbiausią vaidmenį.

Filmas pasirodys televizijoje bal. ar gegužės mėn. per ABC. Taipgi filmas bus rodomas Europos teatruose.

Ann Jillian vaidino televizijos serijose „It's a Living“, kurios dabar jau nutrauktos. Ann turėjo numesti svorį (ką ji ir padarė, nubraukdama 17 svarų) minimoms serijoms, o dabar turėjo pridėti (13 sv. sugrąžindama) Mae West rolę.

Ann Jillian vaizduoja Mae West nuo 17 m. ligi per 40 m. (Mae mirė 1980 m. lapkričio mėn., būdama 88 m.).

Jillian pamėgo Mae asmenį, išgilinusi į rolę. Anot Ann, Mae buvo pirmoji, kovojanti už moterų teises Hollywoode, ji suprato humora, nebūdama vulgari, ir ji perduodavo mintis su stiliumi.

Nėra golfininkų Sov. Rusijoje

Labai pamėgtu vyrų sportu — golfu pradeda užsikrešti ir moterys. Netgi lietuvaitės. Palikusios „šiaudinę našlę“ dėl golfo, jos jungiasi į tą sportą kartu su savo vyrais ir sūnumis, kad gesintų ugnį su ugnimi.

Sov. Rusijoje — tame komunistų išgirtame „rojuje“ dar ligi šiol nėra golfo lauko — nei vieno. Amerikiečių spauda paskelbė, kad pirmasis golfo laukas visoje Rusijoje yra kaip tik šiuo laiku rengiamas 20 mylių už Maskvos — priemiestyje. Ir ne kas kitas, o amerikiečių golfo architektas, Robert Trent Jones, tą lauką projektuoja „visa turintiems“ proletarams.

Kvailumas ir grožis

Baudelaire išreiškė vieną gražumo ironijų, kai jis pastebėjo: „Kvailumas visad išlaiko grožį — jis neišvengia veido raukšlėmis — tai aukščiausia kosmetika“.

Vargas negrįžtančiai

Nesvarbu, kaip turtinga, garsi, talentinga ar graži gali būti, visi gailės tavęs su panieka, jei nenorėsi sugrįžti į savo vargingą tėviškę.

Iš visų aistrų galingiausia yra meilė, nes ji apima galvą, širdį ir visą kūną.

Voltaire

Nemirštanti meilė muzikai

Nors Princeton-un-te buvau labai aukštai įvertinta ir buvau vadinama geriausia mokytoja, vyrai sunkiai susirgus, mečiau profesoriavimą, kad galėčiau nuolat būti prie jo. 1981 m. birželio mėn. netekau jo. Sunkiai pergyvenau šį smūgį.

Po truputį mano studijon susirinko pažangūs mokiniai, ir vėl duodu pamokas. Tėpirmu aštuoneta ar dešimtį metų studijavusius, su kuriais galima intensyviai dirbti. Pedagoginis darbas, prie kurio nuolat mane skatindavo mano brangusis velionis, teikia man paguodos. Jaučiuosi laiminga, matydama savo studentų pažangą, jausdama jų pagarbą ir dėkingumą, — baigę pasakoti simpatingoji pianistė prof. Julija Rajauskaitė-Petrauskienė.

Danutė Norutienė

Malonus trijų pokalbis: Marija Remienė, Gina Čapkauskienė ir Stasys Baras.

Merei Jane Byrne Goodwill Industries prezidentas įteikia "žymiausių metų moters" pažymėjimą, stebi Donald Peter, labdaros pirmininkas ir tarptautinis šou'erių vicepirmininkas.

Kaip pasirinkti verslą

JONAS MISKINIS

Neveltui sakoma, kad žmogui kiekvienas pašaukimas yra reikalingas meilės ir sugebėjimo. Sugėbėjimą galima įsigyti gabumais ir mokslu bei praktika, tačiau meilę darbui reikia atsinešti su savimi. Jei jos trūksta žmogui, niekad žmogus netaps geru savo amato specialistu. Pasak žinovų, prityrimui augant, drauge turi žmogui augti ir prisirišimas prie pasirinkto darbo. Bet liūdna, jei esti atvirkščiai. Žmogui versti mėgiamu darbu, ypač amatu, nuolat turėti reikalą su tuo, kas jam jau tikru, tai tikriausia kankynė. Tiek jam, tiek kitam, su kuo turimi susitarę. Pažymėtina, kad tokiais atvejais dažnai ir patys darbai tampa kankė.

Kiekvienas mokslo metais pradžioje, vidury ar pabaigoje daugelis jaunuolių sprendžia vieną rimčiausių klausimų: kuo būsiu? Eilinių darbininku, amatininku, techniku, inžinierium, mokytoju, buhalteriu, gydytoju, rašytoju... Gyvenimas toks platus ir jame raizgosi tokia daugybė kelių, o visgi jaunuoliui reikia pasirinkti tik vieną kelią ar takelį, kuris atveds jį ir jo šeimą išmaitinti ir suteikti jam laimės.

Žodžiu, visi amatai ir darbai naudingi ne tik dirbančiam, bet tautai ir plačiai visuomenei. Tačiau visiems darbams reikia pasirengti ir juose specializuotis. Geriausia, kai karto pasirinkti vieną, tikrą, kuriam jaučiama gabumo ir turima reikalingų išteklių. Bet jei šokinėjimui nuo vienos darbo ar mokslo šakos prie kitos, tai iš karto neįgalvoje, paskui tik laiką gaisinsime.

Ši aktuali reikalą svarstant, reikalinga remtis pavyzdžiais. Stebėdami vyresniųjų gyvenimą ne tik beašikiai, bet ir kritiškai ji vertindami, pastebėsime daug ydų ir spragų. O įsigilinę, jų priežastis, rasime nepasitenkinimą savimi, savo aplinką, savo verslų. Tiesa, kartais tai priklauso nuo asmens išsilavinimo ir neratingumo. To kiam mokesdais niekur nebus gerai ir, jei jokiam dabi netiks ilgesni. Vadinasi, yra tokios nekūrybingos prigimties.

Reikiantis ateities darbui, reikia būti gėnaušiu mostų ir vilties. Bet juk taip pat buvo ir prieš mus. Kodėl kitiems nepavyko įkūnyti tokių idealų? Taigi gal ir su mumis atsitikti. Todėl ir reikalingas saugotis kartoti kitų išgyventas klaidas. Būtinai ryžtingai ir aukštai nešti savo pašaukimo vėliavą ir jo garbei nesigailėti ilgesni dar neapmokamų valandų, savo galvos ir raumenų tris.

Prisiminkim, kad lietuvių tauta yra negausi, išlaikyti po visą pasaulį nelaiminga, vienintelis jos turtas tai mes patys, jos vaikai, mūsų galvos, širdys ir rankos. Tad stengimės, kad visi tėvynės vardan mūsų dirbami darbai būtų stropūs, sąžiningi ir kilūs. Reikia mylėti savo profesiją, visapusiškai pažinti jos savumus ir sistemos palengvinimus ir, jei turime progos darbus pasirinkti, atidžiai klaupus pasirenkti, rinkimės ne vien tą, kuris šiuo metu atrodo mums pelningiausias, bet kurį širdis mus traukia. Galime spėti, kad nepaliaujamai trauks ir ateityje. Pamėgtas dar-

DIDĖJANT SPAUDIMUI, BŪKIM OPTIMISTAI

Šių dienų politinio gyvenimo įtampa žmonijai kelia pagrįstą usirūpinimą, nerimą ir net baimą. skriaudžiamieji neberanda draugų. Nėra žodžio ir rašto tesėjimų. Vieną dieną pasižadama, pasirašoma, kita — griunama. Prekiavimas svetimu kailiu virsta pasauliniu dėsniu. Smurtas išskyla virš teisės.

Sekdami Sovietų Sąjungos gyvenimą ir jos pavergtų tautų buitį, mes, pirmiausia esame tikri, kad Maskvos Kremliaus despotams nepasiseks iš lietuvių, latvių, estų, ukrainiečių ir kitų pavergtų tautų žmonių padaryti medžiagą savo komunistinei idėjai ugdyti ir galutinai įsitvirtinti pavergtuose kraštuose. Nors sovietai visomis priemonėmis smaugia tautinį ir kultūrinį, ne komunistinį gyvenimą, okupuotųjų gyvybės instinktą jiems nepasiseks numarinti. Didėjant spaudimui, didėja ir atsparumas. Vokiečiai, austrai ištisus šimtmečius laikė savo rankose daugybę slavų, bet jų neišnaikino.

Graikai atgavę nepriklausomybę, šimtą metų kovojo dėl visų savo žemių laisvės, prancūzai 50 metų neišžadėjo Elzaso ir Lotaringijos, danai ir be karo po pusės šimto su viršum metų susigrąžino iš galingos Vokietijos kadaise jiems pavergtų Šlezvigo ir Holšteino dalį. Kas žino, kiek lai-

ko teks mums kovoti dėl Lietuvos išlaisvinimo. Metų skaičiaus mes patys negalime nustatyti. Tačiau kiek bebūtų tų metų, mūsų pastangos dėl to tegali turėti tik vieną kryptį: kaskart augdamos vis į Lietuvos išvadavimą. Šiandien juk visos kultūringos pasaulio žino, kad klastingu būdu sovietiniai bolševikai pavergė Lietuvą.

Pasaulio istorija ne nuo mūsų priklauso. Pasaulio valstybės ir tautos yra sudarytos ar bent vadovaujamos ne tokių žmonių, kurie visa aukotų šventai ramybei. Priešingai, esame liudininkai nuo latinių didžiųjų įvykių, kurių pasėkos sunku pramatyti. Visuotinė taika kol kas tebėra nepasiekiamas idealas. Mes negalime numatyti, kada sukeltos audros Afrikoje, Azijoje ir kitur gali atsiliepti kur nors Baltijos krašte.

Trumpai tariant, Europos kelių tūkstančių metų istorija yra pilna visokių sukrėtimų. Nuo jų nesaugi ir jos ateitis.

Pasak žinovų, baisiame pasaulio tautų gyvenimo verpete tas išners į paviršių ir turės saugesnes, geresnes sąlygas, kas bus labiau pasirėngęs visokiems atsitiktinūmams, kas bus stipresnis ne tik fizine ir ginklo pajėga, bet ir dvasios savybėmis.

Tačiau lietuvių, kurie iš praeities semiasi stiprybės, turi žiūrėti į skaidresnę ateitį. Privalo savyje ugdyti optimizmą. Ne likimas mus tevaldo, bet mes jį. Būkime ryžtingi ir kovingi. Mūsų tautinė ir kultūrinė veikla tegu įtiki na pasauli, kad Lietuvos okupavimo byloje įsisenėjimo teisės nėra ir nebus. Tuo mes patys pirmiausia turime tikėti, ir tą mūsų tikėjimą turime nuolat jausti mūsų tėvynės okupantas.

Kiekvienam žmogui pasaulis atlygina tuo pačiu, kuo žmogus jam: jei nusisypsoji, jis tau nusišypso; jei surauksi kaklą, ir jis niauriai pažiūrės į tave; jei dainuos, tave priims linksma draugija, jei mąstysi, tave užkalbins mąstytojai; jei myli pasaulį ir rimtai ieškai jame gero, būsi apsuptas malonios draugystės, ir gamta papils tau pasaulio lobius — rašo Zimmermannas.

Tačiau viskas kreiptina valios koncentravimo linkme, būtent: "Aš galiu, aš noriu". Toks pasi-

ryžimas ne tik kariuomenės, bet ir atskiriems žmonėms padėjo laimėti ne vieną žygį, nors buvo didžiųjų kliūčių, pastojusių kelia. Tad neveltui yra sakoma, kad pasiryžimas nugalėti yra pusė kovos, o galvoti apie pralaimėjimą reiškia, kad jau yra pusiau pralaimėta, nors kova dar ir neprasidėjo. O baubų, kurie mus gasdintų, yra visokių. Tačiau didžiausias baubas tai neveltis. Jis stabdo mūsų veiksmus, nes atima drąsą.

J. Miskinis.

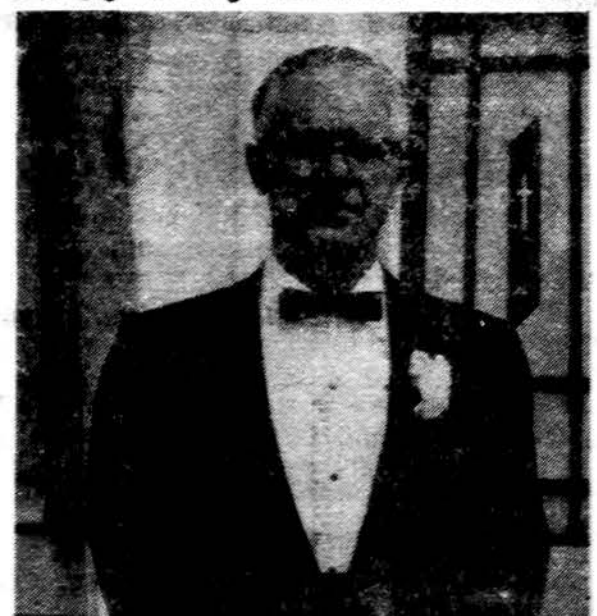
Rusams 1940 m. okupavus Lietuvą, paskutinis nežinomojo kareivio pagerbimas įvyko 1940 m. birželio 26 d.

Pagerbimo šalininkai buvo profesorius Krėvė — Mickevičius, inžinierius Galvanas ir div. generolas Vitkauskas.

Per iškilmes prof. Krėvė — Mickevičius pasakė tokią trumpą kalbą:

"Pirmieji mūsų žingsniai yra pagerbti Nežinomojo Kareivio kapą, kuris visai Lietuvai yra simbolis Nepriklausomos Lietuvos. Prie šio kapo, kuris kaip ir liudija mums visas kovas dėl Lietuvos liaudies gerovės, mes pasižadame rūpintis įvykdyti visa tai, dėl ko šis kareivis žuvo ir paaugojo savito gyvybės: liaudies gerovės, visos Lietuvos gyventojų gerovės. Tai yra mūsų darbo simbolis, ir dėl to idealų, dėl kurių žuvo pirmieji kovotojai, — dėl Lietuvos laimingos, nepriklausomos mūsų kovos — me ir jos naudai dirbsime".

DVEJŲ METŲ MIRTIES SUKAKTIS

DR. VLADAS BLAŽYS
mirė sausio 9 d., 1980 m.
Feliciter semper refrigeris
in pace Dei.

Gilaus skausmo prislėgti:

Žmona **SOFIJA**, sūnūs: **RIMAS** su šeima,
JULIUS-ALGIMANTAS su šeima ir **ANTANAS**.
Sv. Mišios atlaikytos Spider Lake, Wisconsin.

A. + A.

KONRADUI KARNAUSKUI mirus,
skausmu dalosi su liudinčia žmona **GENOVAITE**, ilgalaike draugijos nare, ir visą šeimą bei ARTIMUOSIUS nuoširdžiai užjaucia

LIETUVOS DUKTERŲ DRAUGIJA

BRONIUS KVIKLYS LIETUVOS BAŽNYČIOS I-mas tomas. Telšių Vyskupija

Telšių vyskupija yra 1-as tomas iš LIETUVOS BAŽNYČIŲ serijos leidžiamų knygų.
Leidinyje geras paruošimas. Tarpina bažnyčių nuotraukas, o taip pat lietuvių ateities kartoms galimai tikresnę ir neiškreiptą mūsų bažnyčių ir kitų religinių pastatų vaizdą, kad ateities lietuvių kartos matytų, kiek daug meniškų religinių ir architektūrinių vertybių Lietuvos žmonės amžių bėgyje savo Viešpaties garbei yra sukūrę — tai kaip rašo autorius knygos įvade.
"Vienas pagrindinių šios knygos tikslų yra uždokumentuoti ir pat jį buvusių vadovų, darbininkų gyvą ar nužudytą, mirusių ar dar gyvenančių išsivijimą. Didelio formato, 400 pusl. Kieti viršeliai. Tekstą surinko DRAUGO spaustuvių ir architektūrinių vertybių Lietuvos žmonių Amerikos Lietuvių Bibliotekos Leidykla. Kaina su persiuntimu \$22.50.

Užsakymus siųsti:

DRAUGAS, 4545 West 63rd St., Chicago, IL 60629
Illinois gyventojai dar pridėda \$120 valstyjos mokesčio.

DRAUGAS, šeštadienis, 1982 m. sausio mėn. 9 d.

7

Mūsų mielai narei

A. + A. KONSTANCIJAI STANKUS

mirus, sūnams **LEONUI** ir **ANTANUI** su šeimomis, GIMINĖMS ir ARTIMIESIEMS nuoširdžiai užuojautą reiškiamo.

VILNIAUS KRAŠTO LIETUVIŲ SĄGOS
CHICAGOS SKYR. VALDYBA IR NARIAI

Aeronautikos inžinierius

A. + A. LAISVŪNUI SKEIVALUI mirus,
didelio skausmo prislėgtus tėvus, **LIONĘ** ir **ANTANĄ SKEIVALUS** giliai užjauciamo ir kartu liūdime.

Ona ir Stasys Predkellai
Elena ir Vytautas Ramanaukai
Stasė ir Rimantas Ramanaukai

A. + A. ONAI VAIŠNYTEI
Lietuvoje mirus, nuoširdžiai užuojautą reiškiamo jos broliui, Pedagoginio Lituanistikos Instituto lektoriui kum. Juozui Vaišniui, S.J.

PEDAGOGINIS LITUANISTIKOS INSTITUTAS

A. + A.

Vet. dr. KONRADUI KARNAUSKUI mirus, jo žmonai **Genovaitėi**, dukrai **Silvijai** ir visai šeimai bei artimiesiems reiškiamo nuoširdžiai užuojautą ir drauge liūdime.

BIRUTĖ IR JUOZAS BRIEDŽIAI

E U D E I K I S

LAIDOTUVIŲ DIREKTORIAI

DOVYDAS P. GAIDAS ir **GERALDAS F. DAIMID**
TRYNS MODERNIŠKOS KOPLYČIOS

4330-34 So. California Avenue
Telefonai LA 3-0440 ir LA 3-9852
4605-07 South Hermitage Avenue
Telefonas — Yards 7-1741-2

P E T K U S

MARQUETTE FUNERAL HOME

TĖVAS IR SŪNUS

2533 West 71 St., Chicago
1410 So. 50th Av., Cicero
Tel. 476-2345

AIKSTĖ AUTOMOBILIAMS STATYTI

LAIDOTUVIŲ DIREKTORIAI

Lietuvių Laidotuvių Direktorių Asociacijos Nariai

JURGIS F. RUDMIN

3319 SO. LITUANICA AVENUE Tel. Yards 7-1138-39

STEPONAS C. LACK (LACKAWICZ) ir SŪNUS

2424 W. 69th STREET Tel. Republic 7-1213
11028 Southwest Highway, Palos Hills, Illinois Tel. 974-4410

PETRAS BIELIONAS

4348 SO. CALIFORNIA AVENUE Tel. LAfayette 3-3572

POVILAS J. RIDIKAS

3354 SO. HALSTED STREET Tel. Yards 7-1911

VASAITIS - BUTKUS

1446 SO. 50th AVE., CICERO, ILL. Tel. Olympic 2-1003

JAY DRUGS VAISTINĖ

2759 W. 71st St., Chicago, Ill. 60629

• ROPESTINGAI ISPILDOMI RECEPTAI • FANNIE MAY SAL-DUMYNAI • KOSMETIKOS REIKMENYS

D. KUHLMAN, B.S. Registruotas vaistininkas

Atidaro šiokiadieniais nuo 9 val. ryto iki 10 val. vakaro.
Sekmadieniais nuo 9 val. ryto iki 8:30 val. vakaro.

Tel. — 476-2206

APLINK MUS

× JAV nuolatiniams gyventojams turinčių teisę svetimsalių (ne piliečių) metinė sausio mėnesio registracija šiame nebus vykdoma. Pasiteiravus JAV Imigracijos ir naturalizacijos įstatyme sužinota, kad svetimsaliai turi užpildyti atitinkamą žinių lapą vietos pašto įstaigoje tik gyvenamosios vietos (adreso) keitimo atveju.

× Chicago Lietuvos dramos grupė, praėjusiais metais įsisteigusi Akademinių Skautų sąjungos iniciatyva ir vadovaujama akt. Jono Kelečiaus, rudeniį pastatė su dideliu pasisekimu praejusį Vinco Krėvės "Raganų". Dramos grupė yra pakviesta ir ateinančių pavasarį vyksta gastroliams į Clevelandą ir Bostoną. Taip pat yra gavusi kvietimą vykti į New Yorką. Chicago Lietuvos dramos grupę globoja ir administruoja Akademinių Skautų sąjūdis. Grupės gastrolių reikalus tvarko administratorė Danutė Korzonienė.

× Jadvyga Juras, Westchester, Ill., aplankė "Draugą", pratęsė prenumeratą ir įteikė 13 dol. auką. Labai dėkojame už lietuviškos spaudos rėmimą.

× Kun. J. Znotinas, Temple Hills, Md., už kalėdines korteles ir kalendorių atsiuntė 25 dol. auką. Ačiū už lietuviško žodžio vertinimą.

× Vacius Prižgintas, Los Angeles, Cal., mūsų bendradarbis, atsiuntė už kalėdines korteles 13.50 dol. auką. Labai ačiū.

× Virginia Smith, Chicago, Ill., J. Incitūra, Toronto, Kanada, pratęsdami prenumeratą, atsiuntė gražius linkėjimus "Draugo" adresu. Ačiū.

× Lidija Petravičienė, Chicago, Ill., pratęsdama prenumeratą, atsiuntė 20 dol. auką dienraščio stiprinimui. L. Petravičienė skelbiame garbės prenumeratorę, o už paramą tariame ačiū.

× Liet. Mot. Fed. Chicago klubo narių susirinkimas įvyks š. m. sausio mėn. 17 d., sekmadienį, 1 val. popietį Jaunimo centro kavinėje. Programoje einamieji reikalai ir dail. Vanda Balukienė kalbės apie dailininką Praną Domšaitį ir jo kūrybą. Narsės ir svečiai prašomi gausiai dalyvauti. (pr.)

× Baltic Monuments, Inc., 2621 W. 71 Street, tel. 476-2882. Vienintelė lietuviška paminklų bendrovė Chicagoje. Nelaikite pavasarinio kainų pakilimo, užsakykite dabar. Prieinamiausios kainos lengviausiomis sąlygomis. (sk.)

× St. Petersburg Beach pradedamas 2-jų miegamų ir 1¼ vonių Condominium. Prašoma 85,000 dol. Galima perimti 10% morkiųjų. Skambinti Floridoje 813-367-3810; Chicagoje 312-425-7160. (sk.)

× Lietuvos Fronto Bičiulių 1982 metų studijų bei poilsio savaitė įvyks Dainavoje š. m. liepos mėn. 24-31 dienomis. Registruotis: Balys Raugas, 415 Main St., Delran, N. J. 08075. Registruojantis įmokama 20 dol., kurie bus įskaityti į poilsio-studijų savaitės mokesčių. (pr.)

× Sol. Giza Čapkauskienė, po ilgesnės pertraukos, koncertuos Jaunimo centre sausio 24 d., 3 val. Bilietus į koncertą prašoma įsigyti iš anksto J. Vaznelio prekyboje. (pr.)

× Akiniai stuntinai į Lietuvą Kreipkitės į V. Karosaitę — Optical Studio 2437½ W. Lathuanian Plaza Ct. (69th St.) Chicago, Ill. 60629. Telef. 778-6766. (ak.)

× Romas Kasparas, buvęs "Pasaulio Lietuvis" redaktorius ir PLB valdybos narys, išvyksta į Washingtoną, D. C., dirbti "Amerikos Balse". Jo atsisveikinti pereitą trečiadienį D. Valentinaitis bute susirinko artimieji ir bendradarbiai, painformavo Lietuvos Bendruomenės ateities ir kitais su lietuvių susijusiais reikalais.

× Jaunimo rekolokacijos nuo šešto skyriaus iki aukštesniąją mokyklą baigiančių klases mokinį bus Ateitininkų namuose nuo kovo 20 d. 2 val. p. p. iki kovo 21 d. 5 val. p. p. Rekolokacijos ves kun. J. Bacevičius ir kun. A. Saulaitis.

× Balzeko Lietuvos kultūros muziejus rengia privačią parodą vaikams. Paroda bus sausio 31 d. ir bus pakartota vasario 7 ir 14 dienomis. Įėjimas nemokamas.

× Petras ir Ona Žilinskai, Lyndhurst, Ohio, kartu su prenumerata atsiuntė ir 27 dol. auką. P. ir O. Žilinskai skelbiame garbės prenumeratoriais, o už lietuviško žodžio vertinimą labai ačiū.

× Inž. Vytautas ir Mirga Kupcikevičiai, Chicago, Ill., už kalėdines korteles atsiuntė 20 dol. auką. Nuoširdus ačiū.

× Kun. Augustinas Sabas, St. James The Greater Church, Blind River, Ont., Kanada, mūsų nuolatinis ir nuoširdus rėmėjas, atsiuntė 100 dol. auką su laišku: "Švenčių proga noriu padėkoti už taip gražiai leidžiamą dienraštį. Linkiu ir toliau taip sėkmingai dirbantiems Dievui ir Tėvynei. Ta pačia proga pasiūnu auką pridėdamas prie "Draugo" tokių didelių išlaidų padengimo". Kun. Sabas skelbiame garbės prenumeratorium, o už gražią paramą dienraščiu nuoširdžiai dėkojame.

Dail. Ilona T. Brazdžionienė su pasiūkimu turėjusi dailės darbų parodą Los Angeles, Calif., atvyks su paroda į Chicago ir Jaunimo centre parodys naujaujų darbų.

× Stepas Blynas, Bridgeport, Conn., Vincas Levickas, Crownsville, Md., pratęsdami "Draugą" prenumeratą, atsiuntė po 17 dol. aukų. Labai dėkojame už paramą dienraščiu.

× Bruno Macianskas, Chicago, Ill., Bruno kėpyklos savininkas, mums rašo: "Prašom priimti mano nuoširdžiausią padėką už pasinaudojimą visų lietuvių geriausiu laikraščiu "Draugą", kurį gaudavau kasdien šv. Kryžiaus ligoninėje — veltui, jaučiu pareigą atsilyginti — pridedu čekį 15 dol." Nuoširdus ačiū už auką ir malonų laiškutį.

× Vladas Garsys, Worcester, Mass., atsiuntė 30 dol. auką ir kartu pratęsdami "Draugą" prenumeratą. V. Garsys skelbiame garbės prenumeratorium, o už paramą dienraščiu tariame ačiū.

× Lietuvos Vyčių choro metinis pokylis įvyks š. m. sausio 23 d., šeštadienį, 7 val. vak. Vyčių salėje, 2455 W. 47 St. Naujų dainų programą atliks Vyčių choras, vadovaujamas muz. Fausto Strolis. Po programos šokiai. Rezervacijoms skambinti po 3 val. popietį — Betty Žibas, tel. 434-0464. (pr.)

Sv. Kryžiaus ligoninės rėmėjų valdybos ir komisijų pirmi rinkė prieš "mažąjį bazarą". Nuotraukoje matyti: Vera Paukštis — pirm., Aurelia Reinhardt, Anne Marie Juraitis, Elinor Johnson, Bernice Gullit.

CHICAGOS ŽINIOS

PABLOGĖJO

KARINOLIO SVEIKATA

Kardinolo J. Cody sveikata pablogėjo ir jis buvo perkeltas į specialios priežiūros širdies ligonių skyrių, atsiradus nereguliaramui jo širdies plakime. Kard. Cody yra 74 m., turi širdies sutrikimą, diabetą.

BAISUS SEIMOS LIKIMAS

Vyras ir žmona, kuri dirbo sargyboje, praleisdama skersgatviuose vaikus, einančius į mokyklą, rasti negyvi savo bute, 258 W. 38 Pl., Chicagoje. Policijos detektyvai nusprendė, kad vyras Sonny Woods, 65 m., nušovė savo žmoną Everlene Smith, 45 m., ir pats nusišovė.

APDRAUDOS FIRMA SUNKUMOSE

Illinois valstija konfiskavo finansinius dokumentus National Health Care Trust firmos Chicagoje, kur apdrausta apie 80 Chicago slaugymo namų ir jų tarnautojų. Firma neįstengia mokėti apdraudų ir veikia neteisėtai.

MAŽIAU PARAMOS LIGONINĖMS

Valdinės Chicago ligoninės, kur gydomi daugiausia neturtinęs, šiemet bus skirta paramos 84 mil. dol. mažiau. Sumažinimas paramos 14% privers kai kurias ligonines mažinti personalą, patarnavimus, atidėti naujų medicininių įtaisų pirkimą.

MUSEIKA

Bedarbis M. Pozworski, 26 m., teisme buvo apkaltintas, kad pakviestas saugoti vaiką Chicago pietuose, užpyko, kad vaikas, 8 mėnesių, draskė eglutę, verkė, ropojų, ji muše iki užmušimo. Arestuota ir vaiko motina Debbie Pantozzi, 22 m., nes ji nežūrėjo vaiko, o minėtas Pozworski buvo jos vaikinai.

Profesorius Vainys (Viktoras Kelmis) moko Elzę Mažadę (Regina Ruesch-Turnevičiūtė) su pyrago gabalu lietuviškai kalbėti. . . Is "Valvos" vokalinio vieneto Lit. Ped. instituto užbaigęs iškilmėse.

Nuotr. A. G. Plačo

SUŽEIDĘ KELIOLIKA VAIKŲ

Mokyklos autobusas, kuriuo buvo vežama 20 vaikų, trenkė į stulpą. Vaikai pirmajai pagalbai buvo nuvežti į dvi ligonines. Nelaimė įvyko sausio 5 d. prie Elston ir Division, Chicago šiaurėje, vežant vaikus į šv. Seimono liuteronų mokyklą. Autobuso šoferiui James O'Swope, 54 m., policija išrašė 4 pabaudas. Jam jau dukart buvo atimtas vairuotojo leidimas už važiavimą įsigėrus.

ŠIAURINA SUSISIEKIMĄ

Taupymo sumetimais siurinamas patarnavimas 31 Chicago autobusų linijose, 3 greitojo susisiekimo linijose ir kelse sustojimo vietose. Tikimasi sutaupti 5.5 mil. dol. per metus.

MIRTYS DEL GINČŲ

Chicagoje, susiginčius dėl moters, buvo nušautas Charles Cook, 19 metų. Arestuotas kaltininkas V. Garth, 20 m. Tą pačią sausio 2 d. kitą miesto dalį buvo nušautas Abe Taylor, 24 m., kai jis susiginčio su kitu žmogumi, kad buvo pastatytas automobilis ne vietoje. Policija įvykį matė, kaltininką vijo, bet šis pabėgo.

SUVAŽINĖJO

Chicago miesto autobusas Archer gatvėje suvažinėjo Patricia Harris, 23 m. Ji grįžo iš tarnybos ir išlipusi iš autobuso parkrito gatvėje. Autobusas ją pervaziavo.

VOKIEČIAI NUPIRKO

SPIEGELI

Ketvirtą savo didum prekes paštu parduvinėjančią firmą Spiegel nupirko vokiečių Otto Versand, Vakarų Vokietijos firma, už 50 milijonų dol. Spiegel bendrovės centras yra Chicago priemiesty Oak Brook. Jos padalinys yra Bridgeporte. Šioje firmoje yra dirbę ir nemažai lietuvių tarnautojų.

VANDALAI BIBLIOTEKOJ

Mt. Prospect priemiesty penki jauni vandalai nusiaubė Dempster aukšt. mokyklos biblioteką, nugriaudami lentynas, sugadinami audio vizualinius įtaisus, išpildami gaisrų gesintuvus, išbarstydami katalogus. Kaltininkai susekti. Jie nuo 13 iki 16 m. amžiaus, du tos pat mokyklos mokiniai. Mokyklos vadovybė ieško, kad jų šeimos atlygintų nuostolius, kurių susidarys apie 5.000 dol.

MOTOCIKLISTAS PADEGEJAS

Eva Casey, kuri buvo pasivadinus savotiška ragana, su savo vyrų John prisipažino už 1,500 dol. pasamdę motociklistų Invaldų klubo vadą B. P. Boyd, Jr., padegti savo konkurento Rentex, Inc., prekybos įmonę Hammonde. Eva Casey teisme prisipažino, kad jos vyras 1980 m. padegė gyvenamąjį trilerį gauti už jį apdraudą.

ARESTAVO PSICHIATRĄ

Arestuotas Evanstono psichiatras dr. Phillip C. Gradolph, 54 m. Kalinamas parduvinėjęs narkotikų tabletes.

PABAUDA DEL MOKESČIŲ

Chicago policijos seržantas L. Higgins, 42 m., turės sumokėti 40.000 dol. atsilikusių mokesčių, palikamų ir pabaudų ir dar 6 mėnesius atlikti bausmę pataisos namuose su teise išeiti į tarnybą. Jis neužmokėjo 1977 ir 1978 metų mokesčių.

NORI TARNAUT RAUPSUOTIEMS IR MIRŠTANTIEMS

Gailestingoji sesuo Josephine Smialek, 65 m., turėdama prabangias gyvenimo sąlygas Norwood priemiesty, pasiryžo vykti į Kalkutą, Indijoje, varguomenės rajoną ir ten įsijungti į motinos Teresės tarnybą. Prieš išvykdamą ji pareiškė viltį, kad motina Teresė paskirs ją globoti raupsuotuosius arba patarnauti mirštantiesiems skurdiejiems. Užtruko dveji metai, kol ji gavo motinos Teresės sutikimą, kad ji priimama. Jos vyras mirė prieš porą metų.

UZTROŠKO AUTOMOBILY

Andrea Dix, 19 m., ir Burnside Cunningham, 22 m. buvo rasti nebegyvi automobily, uždarytame garaže, 1718 W. 91st St., Chicagoje. Juos rado Cunninghamo tėvas apie 8:30 val. ryto atidaręs garažo duris, kai išgirdo tebeveikiantį automobilio motorą.

DENGIAME IR TAIŠOME VISŲ RČSIŲ STOGUS

Už savo darbą garantuojame ir esame apdrausti.

Skambinkite —

ARVYDUI KIELAI

Tel.: 434-9655 arba 737-1717

IŠ ARTI IR TOLI

J. A. VALSTYBES

VOKIETIJOJ

— Los Angeles šv. Kazimiero parapijoje Kalėdų šventėse mirė net trys parapiečiai. Gruodžio 22 d. mirė a. a. Emilija Mitkienė, sulaukusi 94 m. amžiaus. Ji buvo lietuvių parapijos pionierė. Mirė a. a. Bernardas Naginis iš Sun City, Calif. Kūčių vakare mirė a. a. Vincenta Mieželiene, gyvenusi West Covina, Calif.

— "Bangos" sporto klubo varžybų laimėtojų pagerbimas bus sausio 29 d., 8 val. vak. Tautinių namų salėje, Los Angeles, Calif. Jaunimui įėjimas veltui, suaugusiems — su bilietais.

— Lietuvos Nepriklausomybės atkūrimo minėjimas šiemet bus vasario 21 d. Phoenixe, Ariz. Atvyks gen. konsulas Vytautas Čekanauskas iš Los Angeles, Calif., ir pasakys pagrindinę kalbą. Meninę programą atliks taip pat iš Los Angeles sol. Vita Polikaitytė, akompanuojama O. Metrikienės.

— Joyce Izabelė Vardauskaitė, Juozo ir Marijos Teresės Vardauskų dukrelė, kun. A. Valuškos buvo pakrikštyta Phoenixe, Ariz. Krikšto tėvai buvo Simonė ir Kazys Brazauskai iš Floridos. Paskui buvo jaunos krikštynų vaivės.

— Patti Grimaila, buvusi Phoenixo lietuvių choro narė, dėl darbo išsikėlė į Oklahomą ir dabar dirba su Cheyenne Arapaho indėnais kaip jų gailestingoji sesuo.

— Kun. Ladas Budreckas iš Providence, R. I., buvo nuykęs į a. a. kun. J. Aleksijono laidotuves Brooklyne, N. Y. Jis taip pat tarėsi dėl išleidimo jo paruošto ir surengto veikalų — kompozitoriaus kun. Teodoro Brazio kūrinį, kurie iki šiol niekur nebuvo paskelbti.

— Lietuviškos kūčios buvo Phoenixo lietuviams jų kapelio kun. Antano Valuškos namuose. Buvo paruošta ir dekoruota, kad sudarytų galėdine nuotaiką ir išlaikytų lietuviškas tradicijas. Dalyvavo ir poezijos pluoštus deklamavo Juozas Bolevičius - Boley iš New Yorko, taip pat vietinė Viktorija Zakarienė. Kūčių metu buvo supažindinta su svečiais iš kitur, kaip su Ant. Adomėnu ir Mira Blynienė iš Santa Monica, Calif., Bronium ir Birute Dirsėmis iš Walsington, Kanados, Gvidu ir Juozu Duobais iš Chicago ir kt.

Gimnazijos tautinių šokių grupė

grupė gruodžio 13 d., sekmadienį, popiet gražiai išpuoštoje Romuvos pilies salėje suruošė kavutę - bazarą. Atsilankė Romuvos gyventojai, vienas kitas toliau gyvenantis tautietis ir keletas vietos vokiečių šeimų su vaikais. Tautinių šokių grupės vedėja mokyt. Joana Vaičiulaitytė, atidarydama renginį, paaiškino, kad iš jo gautu pelnu norima sutvarkyti tautinai šonkų drabužiai, kuriais buvo apsirėmusios beveik visos mokinės. Šokėjos vaishno svečias kava ir arbata, skaniais pyragais bei tortais ir pardavinėjo Kalėdų atvirutes, pačių gamintas eglutes ir kitus papuošalus bei rankdarbius. Mergaitės pašoko abrusulį ir audėję, o berniukai — oželį. Akordeonais šokius palydėjo mokyt. Mečys Buivys ir mokinys Arvydas Herbistas. Jie yra nuolatiniai grupės akordeonininkai. Gimnazijos tautinių šokių grupė šoka 24 mokinės, iai: 16 vyresniųjų ir 8 jaunia. Jaunių grupę moko mokinė Lidija Kairytė. Su tautinių šokių grupe J. Vaičiulaitytel dirbti padeda mokyt. Dalia Grybinaitė ir buv. Vasario 16 gimnazijos mokinė Aldona Guenther-Pauliukonytė. Ateinančių pavasarį grupė žada surengti pasirodymą platesnei visuomenei. Po Velykų iš JAV-bū atskrenda patyrusi liet. tautinių šokių mokytoja ir New Yorko taut. šokių grupės "Tryptinio" vedėja Jadvyga Matulaitienė patobulinti šokėjų choreografiją.

Advokatas

GINTARAS P. ČEPENAS

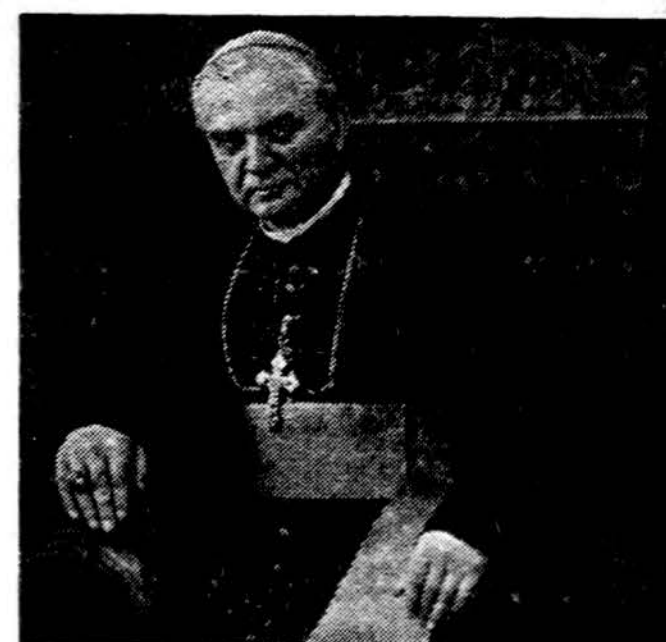
2649 W. 63rd Street
Chicago, Ill. 60629
Tel. 776-5162

Kasdien 9-6 val. vak.
Šeštad. 9-12 val.
ir pagal susitarimą

Advokatas JONAS GIBAITIS

6247 So. Kedzie Avenue
Chicago, Illinois 60629
Tel. — 776-8700

Darbo val. nuo 9 iki 7 val. vak.
Šeštad. 9 val. r. iki 1 val. d.

Prisimenant arkiv. Jurgio Mutulaičio mirtį, nuo sausio 18-os iki 26-os dienos marijonų koplyčioje Romoje bus laikoma

MIŠIŲ NOVENA

UŽ SUNKIAI SERGANČIUS LIGONIUS.

Norintieji prie šių mišių prisidėti prašom rašyti:

Rev. Joseph Dambrasukas, M.L.C.
1575-A So. 10th St.
Milwaukee, Wisc. 53204

Vardas ir pavardė _____

Adresas _____

Intencija _____

Auka _____